№ 45 (3888)

13 чэрвеня 2014 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Падпіска на «Народную Волю» на другое паўгоддзе блізіцца да завяршэння.
Не спазніцеся!
Вы — з «Народнай Воляй», «Народная Воля» — з Вамі!

ГО-О-ОЛ!

Футбольны карнавал!

Учора ў Бразіліі стартавала свята для балельшчыкаў і букмекераў — чэмпіянат свету па футболе.

«Хворая» на футбол Бразілія ў экстазе — краіна славіцца не толькі самымі відовішчнымі ў свеце карнаваламі. Ёсць нават такі выраз: *«У галовах бразільскіх мужчын — толькі футбол. У галовах жанчын — толькі карнавалы».*

Было шмат крытыкі ў адрас гэтага першынства, у самой Бразіліі праходзілі акцыі пратэсту, аднак факт застаецца фактам — чэмпіянат распачаўся, і, я ўпэўнены, мы абавязкова ўбачым на футбольным полі шмат прыгожага і запамінальнага.

Зрэшты, ёсць у гэтай справе і пацярпелы бок. Напрыклад, жонка майго суседа футбольны форум ацаніла крытычна: *«Каб яно правалілася — такое свята! Лічы, на месяц губляю мужа. Як страус хавае галаву ў пясок, так мой па вечарах і ноччу будзе з галавой у сваім футболе».*

А вось для каго футбольнае першынство на самай справе грандыёзная падзея, дык гэта для букмекераў. Процьма людзей робяцца вялікімі футбольнымі знаўцамі, якія пры гэтым жадаюць яшчэ і зарабіць. Бяда ў тым, што на такіх чэмпіянатах кожная каманда — індывідуальнасць, якая імкнецца выкласціся на ўсе сто, а таму вынікі могуць быць самымі непрадказальнымі.

— Калі казаць пра актыўнасць балельшчыкаў-ігракоў на стаўках, то з чэмпіянатам свету па футболе не можа параўнацца ніякая іншая спартыўная падзея, — распавядае мне намеснік начальніка па букмекерскай дзейнасці букмекерскага клуба «Алімп» **Ваген АКАПЯН**. — Быў ажыятаж і падчас хакейнага першынства ў Мінску, але гэта не тое... Зараз людзі зараней паклалі на свае рахункі мільёны рублёў, хочуць выйграць. Робяць стаўкі па 20—30 мільёнаў.

— Які самы буйны выйгрыш быў у вас апошнім часам?

— Чалавек зрабіў экспрэс-стаўку на некалькі матчаў і атрымаў 80 мільёнаў прыбытку.

— Калі праводзіць матч «ігракі—букмекеры», то хто звычайна перамагае?

— Розныя выпадкі. Напрыклад, калі праходзіў хакейны чэмпіянат у Мінску, то наша кантора прайграла. Шмат прадказальных гульняў было.

— На футбольным чэмпіянаце букмекеры будуць балець за слабыя каманды?

— Ёсць такі момант. Вобразна кажучы, што камандзе-фаварыту добра, то для букмекера смерць.

...Футбольнае свята ў Бразіліі будзе працягвацца месяц. Месяц шчасця для аматараў футбола ва ўсім свеце.

Алесь СІВЫ.

САНКЦЫІ

Не пераканалі

Падчас нядаўняй сустрэчы ў Мінску міністра замежных спраў Беларусі **Уладзіміра Макея** і намесніка памочніка дзяржаўнага сакратара ЗША **Эрыка Рубіна** адмена санкцый была для беларускага боку ледзь не галоўнай тэмай. «Асабліва адзначана неабходнасць адмены санкцый, якія перашкаджаюць развіццю нармальных адносін паміж Беларуссю і Злучанымі Штатамі», — паведамляў беларускі МЗС па выніках гэтай сустрэчы. Аднак афіцыйны Мінск не здолеў пераканаць афіцыйны Вашынгтон.

На гэтым тыдні стала вядома, што **Барак Абама** вырашыў працягнуць санкцыі ў дачыненні да шэрагу кіраўнікоў Беларусі і накіраваў адпаведны ўказ у Кангрэс. У пасланні адзначаецца, што дзеянні і палітыка шэрагу чыноўнікаў Беларусі (у тым ліку некаторых членаў урада) падрываюць дэмакратычныя працэсы і інстытуты краіны, а таксама парушаюць правы чалавека шляхам палітычных рэпрэсій і карупцыі.

Нагадаем, што ўказ пра санкцыі супраць беларускіх чыноўнікаў, якія ўпершыню былі выдадзены ў ЗША ў 2006 годзе, абнаўляецца штогод. У спіс уключаны дзесяць чалавек, сярод якіх і кіраўнік Беларусі, і некаторыя міністры. Увесь гэты час Мінск вядзе «гандаль» з Вашынгтонам, патрабуючы адмены санкцый. Злучаныя Штаты выказваюць гатоўнасць пайсці на такі крок, але пасля таго, як у Беларусі пройдуць свабодныя і дэмакратычныя выбары, а таксама будуць вызвалены палітвязні.

Аналагічнай пазіцыі, як вядома, прытрымліваецца і Еўрасаюз. Прычым тэрмін дзеяння санкцый ЕС заканчваецца ў кастрычніку 2014 года, і яны тычацца значна большай колькасці беларусаў, якія адзначыліся парушэннем правоў чалавека. Так што лёгка здагадацца, што цяпер беларуская дыпламатыя сканцэнтруе намаганні на еўрапейскім накірунку.

Ігар МАРОЗАЎ.

ДАРЭЧЫ

У артыкуле «Таемная дыпламатыя» за 6 чэрвеня мы звярнулі ўвагу на тое, што апошнім часам заходнія госці беларускага МЗС чамусьці не сустракаюцца з прадстаўнікамі беларускай апазіцыі, хаця раней такія сустрэчы лічыліся ледзь не абавязковымі. Як высветлілася, што тычыцца намесніка памочніка дзяржсакратара ЗША Эрыка Рубіна, то ў ходзе свайго візіту ў Мінск 3—4 чэрвеня ён меў такі намер, і спроба арганізаваць такую сустрэчу амерыканскім бокам прадпрымалася. Але... Лідараў беларускай апазіцыі не аказалася ў Мінску, бо яны з'ехалі на канферэнцыю ў Вільнюс. У выніку сустрэча не адбылася.

ОФИЦИАЛЬНО

Сергей Лавров едет в Минск обсуждать «украинскую тему»

Министр иностранных дел России **Сергей Лавров** 15—16 июня приедет в Беларусь с рабочим визитом.

Об этом сообщил пресс-секретарь белорусского МИД **Дмитрий Мирончик** 12 июня на брифинге в Минске. В ходе визита пройдут переговоры российского политика с министром иностранных дел Беларуси **Владимиром Макеем.**

На вопрос, будет ли в ходе переговоров обсуждаться ситуация в Украине, Мирончик ответил:

«Внешнеполитическое взаимодействие Беларуси и России отличается высокой интенсивностью. Актуальные региональные вопросы, в числе которых есть и украинская тема, будут присутствовать в повестке дня переговоров».

БЕЛАРУСЬ—ЕЎРОПА

Загадкавы візіт

Візіт Аляксандра Лукашэнкі ў Сербію, які пачаўся вечарам у сераду, стаў сапраўдным палітычным рэбусам. Разгадаць яго не так проста.

Як вядома, Еўропа не адмяняла санкцый у адносінах да беларускага кіраўніка. Прозвішча Аляксандра Лукашэнкі па-ранейшаму занесена ў спісы неўязных у Еўрасаюз...

Сербія пакуль не з'яўляецца членам ЕС, а толькі вядзе перамовы на гэты конт. Так што фармальна можа падацца, што, прыняўшы з візітам кіраўніка Беларусі, гэтая краіна нічога не парушыла. Аднак справа ў тым, што Сербія (як, дарэчы, і Харватыя, Македонія, Ліхтэнштэйн, Албанія, Чарнагорыя і інш.) цалкам падтрымалі ацэнку Еўрасаюзам парушэнняў правоў чалавека ў нашай краіне і афіцыйна далучыліся да візавых санкцый. Адным словам, тое, што самалёт беларускага прэзідэнта ўзяў курс у заходнім накірунку, — падзея зусім не шараговая. І хаця шмат гаворыцца пра неабходнасць развіцця эканамічнага супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Сербіяй, галоўнае ў гэтым візіце, думаецца, не эканоміка, а ўсё ж такі палітыка.

Звяртае на сябе ўвагу заява дарадцы прэзідэнта Сербіі **Івана Мркіча**, які сцвярджае, што запрашэнне **Аляксандру Лукашэнку** наведаць Сербію было накіравана паўгода таму і што кіраўнік знешняй палітыкі ЕС **Кэтрын Эштан** ведала пра падрыхтоўку гэтага візіту. Лагічна дапусціць, што калі б кіраўнік еўрапейскай дыпламатыі была супраць «заходняга прарыву» Аляксандра Лукашэнкі, то яна знайшла б словы для размовы з афіцыйным Бялградам. І тым не менш візіт адбыўся.

Атрымліваецца, што Еўропа зноў гатова працягнуць руку Аляксандру Лукашэнку. На якіх умовах? Яны абмяркоўваюцца ў гэтыя дні. І Сербія тут выступае адвакатам беларускага кіраўніцтва.

Наўрад ці нехта чакае, што Аляксандр Лукашэнка зробіць разварот ад Расіі ў бок Еўропы, але новае поле для манеўру ў выніку гэтых перамоў ён можа атрымаць. Вельмі падобна на тое, што Захад не хоча пакідаць Беларусь і Аляксандра Лукашэнку адзін на адзін з **Уладзімірам Пуціным,** але цяпер крок насустрач павінен зрабіць менавіта афіцыйны Мінск.

Алена НОВІКАВА.

ЗА ПРАХАДНОЙ

Чаму рабочыя не могуць пахваліцца высокімі заробкамі...

Пабываўшы на прадпрыемствах энергетычнай галіны Гродзенскай вобласці, карэспандэнт «Народнай Волі» даведаўся, што беларускі торф запатрабаваны нават у Аб'яднаных Арабскіх Эміратах. Аднак кіраўнікі торфаздабываючых заводаў нашай краіны не могуць казаць пра высокія прыбыткі і нармальныя зарплаты людзей.

Да энергетычнай галіны адносіцца і Навагрудскі завод газавай апаратуры. І што дзіўна — зарплаты некаторых рабочых на гэтым прадпрыемстве складаюць усяго тры мільёны рублёў...

Развіццё са скрыпам

Лідскі торфабрыкетны завод — невялікае прадпрыемства, вытворчыя плошчы якога размясціліся ў некалькіх кіламетрах ад горада. Зусім побач з заводам знаходзіцца рабочы пасёлак Першамайскі. Уся тутэйшая інфраструктура — дамы, крамы, дзіцячы садок — узводзілася спецыяльна для работнікаў прадпрыемства.

Здабыча торфу на Лідскім торфабрыкетным распачалася яшчэ ў 1957 годзе. Беларускі торф быў запатрабаваны на прасторах былога Савецкага Саюза. Аб гэтым сведчаць і лічбы: самым «ураджайным» для завода быў 1971 год, калі аб'ём здабычы торфу склаў 947,7 тысячы тон. А максімальная колькасць торфабрыкету была выраблена ў 1987-м – 140,3 тысячы тон.

Зараз пра такія аб'ёмы прадпрыемству застаецца толькі марыць. І не таму, што вытворчыя магутнасці не дазваляюць вырабляць прадукцыі больш (хаця дзеля справядлівасці адзначым, што матэрыяльная база на заводзе, што называецца, «пажылая» — некаторым станкам хутка будзе 40 гадоў), а таму, што зараз торф не з'яўляецца прадукцыяй першай неабходнасці — у рэшце рэшт, тапіць можна і вугалем, і газам. Тут, як кажуць, кожны выбірае для сябе...

Аб тым, што на лідскім «торфабрыкеце» справы не самыя лепшыя, падказаў мой нядаўні візіт на такі ж завод у Салігорскім раёне. Там у бягучым годзе значна знізіўся аб'ём вытворчасці, узніклі праблемы з экспартам... Нешта падобнае зараз перажываюць і лідскія вытворцы.

Дырэктар прадпрыемства **Іван Залескі,** у прыватнасці, распавёў:

— Мінулы год прадпрыемства спрацавала з прыбыткам. Ад рэалізацыі прадукцыі мы атрымалі 4 мільярды 277 мільёнаў рублёў, больш за 2 мільярды склаў чысты прыбытак. У гэтым годзе мы пакуль працуем амаль у «нуль», за чатыры месяцы прадпрыемства атрымала 120 мільёнаў рублёў страт, але гэтаму ёсць аб'ектыўныя прычыны: па-першае, на заводзе ідзе рамонт, да таго ж мінулая зіма выдалася цёплай. Прывяду прыклад. У кастрычніку мінулага года мы адгрузілі на экспарт 4,5 тысячы тон прадукцыі, а ў лістападзе гэты паказчык знізіўся да 2 тысяч тон. Асноўная краіна, куды ідзе на экспарт наша прадукцыя, — Літва, але мінулай восенню праселі кошты на вугаль і драўніну, і зразумела, што там аддалі перавагу гэтым відам паліва. За мінулы год мы паставілі на экспарт 47 тысяч тон брыкету пры вытворчасці 110 тысяч тон у год. У лепшыя гады паказчык экспарту складаў 60%.

Для таго каб вырабіць адну тону прадукцыі, Лідскі торфабрыкетны завод затрачвае ад 410 тысяч да 470 тысяч беларускіх рублёў (што ў пераліку прыкладна 30—34 еўра), а кошт адной тоны брыкету на міжнародным рынку складае 51—52 еўра...

На гэты год аб'ёмы вытворчасці на лідскім прадпрыемстве наступныя: плануецца выпусціць 101 тысячу тон торфабрыкету, а агулам — 120 тысяч тон (з улікам рэшты, якая маецца на прадпрыемстве). Попыт на торф зараз упаў, і цяпер трэба выбіраць: альбо аб'ёмы, альбо марнаванне сродкаў на захоўванне прадукцыі, якая не прадаецца.

Каб зусім не забуксаваць, прадпрыемства, зразумела, шукае варыянты для экспарту. Краінамі-спажыўцамі прадукцыі Лідскага торфабрыкетнага завода з'яўляюцца Літва, Польшча, Швецыя і нават Аб'яднаныя Арабскія Эміраты. Аказваецца, у ААЭ ў якасці паліва для ацяплення традыцыйна выкарыстоўваюць... костачкі маслін. Прычым спецыялісты расказваюць, што пры іх перапрацоўцы пах стаіць не вельмі прыемны. Трэба думаць, што беларускі торф пахне больш прыемна ды і каштуе дзешавей, таму арабы выбіраюць яго...

Жарты жартамі, але бачна, што валюта зарабляецца беларускімі прадпрыемствамі са скрыпам. І любы дырэктар дзяржпрадпрыемства сто разоў падумае, перш чым прыняць рашэнне аб тым, як яе патраціць. Што тычыцца Лідскага торфабрыкетнага завода, то тут пра мадэрнізацыю, нібыта абвешчаную па ўсёй краіне, гаворка не ідзе.

— Вы павінны разумець, што пакупка новага абсталявання — гэта капітальныя ўкладанні, — дзеліцца прапіснымі ісцінамі Іван Залескі. — *Я лічу, што калі можна падтрымліваць у працоўным стане старую тэхніку, то гэтым трэба карыстацца. Неабходнасці ў замене няма.*

Не збіраецца дырэктар і на роўным месцы ўздымаць заробкі рабочым прадпрыемства. Адзначым, што на сённяшні дзень тут працуе 270 чалавек. Атрымліваюць хто як, у залежнасці ад выпрацоўкі. Зразумела, што лічбы ў разліковых лістках у кожнага розныя, але сярэдні заробак складае 4 мільёны 700 тысяч.

— Я не супраць таго, каб падтрымаць рабочых, — прызнаецца Іван Залескі. — *Але не проста так. Заробак павінен быць зароблены. Калі плаціць людзям неапраўдана вялікія грошы — гэта шлях у нікуды.*

Варта адзначыць, што пра ўзровень сваіх даходаў дырэктар сціпла прамаўчаў.

Аднак не будзем лічыць чужыя грошы, заўважым, што значныя сродкі ўжо ўкладзены заводам ва ўласнае развіццё. На прадпрыемстве пачаў работу першы ў Беларусі модульны аўтаматызаваны комплекс па вытворчасці торфабрыкету. Прасцей кажучы, своеасаблівы міні-завод у чыстым полі.

Гэта так званая новая частка вытворчасці. Да месца яго знаходжання мы дабіраліся па заводскай чыгунцы хвілін сорак. Міма праплывалі даволі прыгожыя краявіды — штучныя азёры, дзе ўжо абжыліся лебедзі і з'явілася рыба. Гэта былыя месцы па распрацоўцы тарфянікаў. Іх глыбіня дасягае шасці метраў, і зараз тут праводзіцца «другаснае забалочванне». Маўляў, прырода адновіць усё сама без асаблівага ўмяшальніцтва чалавека. Гледзячы на прыродную прыгажосць, Іван Залескі раскрывае адну з галоўных праблем, якая сёння стаіць перад торфаперапрацоўчымі прадпрыемствамі, — адсутнасць сістэмы ў выкарыстанні прадукцыі.

— Адзначу, што ёсць дзяржаўная праграма, якая прадугледжвае выдзяленне зямель пад торфаздабычу, — гаворыць ён. — *Аднак у Беларусі няма так званай «дарожнай карты» ў гэтай галіне. У Еўропе яна распрацавана аж да 2050 года. Гэта сведчыць аб тым, што еўрапейскія вытворцы спачатку забяспечаць прадукцыяй свой рынак і спажыўца і толькі потым будуць звяртацца да імпарцёраў. А мы проста не ведаем, колькі таго ж торфабрыкету купяць у нас беларускія прадпрыемствы. Няма такога дакумента, які абавязаў бы беларускіх спажыўцоў купляць прадукцыю ў нас. Каб гэта было ўрэгулявана, то зняла б пэўную колькасць праблем.*

(Працяг на 2-й стар.)

ПЕРСОНА

Тамара ВИННИКОВА:
«Жизнь продолжается!»

Несмотря на то, что экс-глава Нацбанка **Тамара Винникова** уехала из Беларуси более 15 лет назад, ее здесь не забывают. И периодически появляются какие-то новости, так или иначе с ней связанные. Например, не так давно многие белорусские сайты растиражировали текст о том, что 10 лет назад Винниковой удалось продать гараж, хотя на все ее имущество сразу после ареста был наложен арест.

«Понятно, что вряд ли такая сделка была бы возможна, если бы недвижимость беглой банкирши отошла государству, — сделал вывод журналист **Виктор Федорович**. — *Случай беспрецедентный: женщину с Интерполом ищут, а она вольна распоряжаться своим имуществом! Каким образом это могло произойти — остается тайной».*

В канун 15-летней годовщины таинственного исчезновения Тамары Винниковой из-под домашнего ареста бывший депутат Верховного Совета Беларуси **Павел Знавец** в блоге на сайте «Белорусский партизан» не только описал свою последнюю встречу с экс-главой Нацбанка. Он еще связал ее бегство в Лондон с громкими исчезновениями **Юрия Захаренко, Виктора Гончара, Анатолия Красовского** и **Дмитрия Завадского**.

«Трюк с бегством из-под стражи и дальнейшим таинственным появлением в Лондоне в 1999 году Тамары Винниковой преследовал цель на долгие годы посеять сомнения в белорусском обществе и в международных структурах относительно похищений и убийств лидеров оппозиции Беларуси, — считает Знавец. — *Если бы не прокол и уверенность в безнаказанности подобных деяний «эскадрона смерти» летом 2000-го при похищении и уничтожении Дмитрия Завадского, возможно, до сих пор Лукашенко, ссылаясь на трюк Винниковой, втирал бы всем на пресс-конференциях о том, что «они где-нибудь в Германии или в Лондоне наслаждаются жизнью».*

Что думает обо всем этом сама Тамара Винникова?

«Народная Воля» связалась с Тамарой Дмитриевной и попросила ее ответить на некоторые вопросы, а заодно и прокомментировать последние информационные сообщения.

— Даже не знаю, стоит ли что-то комментировать, — *ответила Тамара Дмитриевна.* — Потому что потом идут такие потоки грязи, на которые невозможно ответить. Я даже и не знаю, как в таких случаях поступать. У меня уже взрослые дети и внуки. Некоторые внуки уже закончили университеты, получили хорошие предложения о трудоустройстве от компаний. И снова ворошить прошлое — даже не знаю, как на все это реагировать...

— Ну да, у нас люди злые. Мало кого щадят, особенно в интернете на некоторых форумах популярных сайтов.

— Вот поэтому и не знаю, как реагировать и нужно ли что-то говорить. К тому же я, наверное, не все и читала из того, что обо мне писали в последнее время. Помню, про мои отношения с Березовским что-то было...

— А как у вас вообще дела?

— Жизнь продолжается! Все работают, все трудятся. А что было — то было. Время все равно все расставит по своим местам.

— А вы сами работаете?

— Да, работаю.

Внучка в этом году университет закончила. У меня, кстати, пять внуков. Двое родились в Минске, и трое — уже в Лондоне.

— Так они уже совсем взрослые!

— Да. Так получилось, что на внука, который родился в Минске, почти с самого рождения обрушились все неприятности, связанные со мной. Мне же тогда не разрешили домой вернуться, а только к сыну с невесткой поселиться. И потом я исчезла, а к ним каждую неделю приезжали домой представители правоохранительных органов. Малыша из кроватки выкидывали — искали что-то, видимо, полагали, что в какой-то конфете или погремушке может быть что-то спрятано. И не считались с тем, что ребенок совсем маленький.

— Какой ужас!

— Не думаю, что он все это помнит, но что-то такое, видимо, осталось. Когда он окончил школу с золотой медалью, ему родители в шутку сказали: мол, ну все, возвращаемся в Минск. У него был шок! Видимо, какой-то подсознательный страх остался с того времени...

— У вас все внуки уехали из Беларуси?

— Да, все уехали. Никого не осталось. Хотя, знаете, что мне непонятно? Мой внук — этнический белорус, талантливый мальчик. Ну ладно со мной такое случилось, но ведь и он не может вернуться в Беларусь! И паспорт не дают, и визу не дают. Ну если мое дело — не политическое, а чисто уголовное, то какое отношение этот ребенок имеет ко всему этому? Меня поражает подобное отношение к детям таких людей, как я. Кажется, наоборот, страна должна быть заинтересована в том, чтобы все ее граждане в любой момент могли вернуться.

Например, мой старший сын имеет белорусский паспорт, а у жены и дочки паспорта закончились, и им отказались их продлить.

И если дело Тамары Винниковой не политическое, то как все это объяснить?! Тем более что мои дети взрослые, самостоятельные, живут отдельно...

— Тамара Дмитриевна, несмотря на все эти неприятные моменты, у вас самой такой счастливый голос! Видимо, жизнь все же относительно налажена и все вокруг вас радует...

— Жизнь продолжается, несмотря ни на что! Семья моя вся здесь, и это самое главное. Хотя, конечно, они скучают по Беларуси. У моих невесток родители там живут, они хотели бы поехать, навестить их. Но есть некоторые опасности и опасения...

ЕСТЬ ВОПРОС...

Поставлена ли точка в уголовном деле Тамары Винниковой?

Оно закрыто за давностью лет, с главной фигурантки сняты обвинения или все просто повисло в воздухе?

За ответом на этот вопрос мы обратились вначале в Генеральную прокуратуру, а затем в Следственный комитет. Дело в том, что в свое время именно Генпрокуратура и тогдашний генпрокурор **Олег Божелко** держал это дело на особом контроле. И на одной из своих последних пресс-конференций в должности даже гарантировал беглянке полную безопасность в случае ее возвращения на родину.

Однако сегодня в пресс-службе Генпрокуратуры сослались на то, что, когда создавался Следственный комитет, все дела (и закрытые, и приостановленные) передали туда. В Следственном комитете нас заверили, что дела Винниковой в их архивах нет. Поэтому «Народная Воля» отправила официальный запрос на имя заместителя генпрокурора **Николая Куклиса** с просьбой ответить на ряд вопросов, связанных с делом Тамары Винниковой. Как только будет получен ответ от Куклиса, мы обязательно еще раз вернемся к этой теме.

ИЗ ЛИЧНОГО ДЕЛА

Тамара Винникова родилась 13 августа в 1949 г. в селе Подлужное Ставропольского края. В 1970 году окончила Белорусский государственный институт народного хозяйства по специальности «финансы и кредит». Работала экономистом Коми республиканской, Белорусской республиканской контор Госбанка СССР (1970—1973), старшим экономистом, начальником отдела, начальником управления Минской городской конторы Госбанка (1973—1987), начальником управления Белорусского республиканского банка «Жилсоцбанк СССР» (1988—1990). Возглавляла акционерный коммерческий банк «Беларусь» (август 1995 —февраль 1996).

С февраля 1996-го по январь 1997 года была председателем правления Нацбанка Беларуси.

Арестована 14 января 1997 года по обвинению в злоупотреблении служебным положением. Через полгода ей было предъявлено еще одно обвинение – в краже имущества путем присвоения, растраты или злоупотребления служебным положением.

Содержалась в СИЗО КГБ. По настоянию врачей и общественности была переведена под домашний арест.

Одновременно было сообщено, что к обвиняемой определена охрана, которая круглосуточно должна находиться рядом с ней, сопровождать ее в пределах квартиры, принимать телефонные сообщения, контролировать и запрещать вход в ее квартиру и общение по телефону с лицами, не входящими в список, согласованный со следователем. При необходимости госпитализации обвиняемая помещалась в лечебные учреждения только в тех случаях, когда администрация имела возможность обеспечить охране условия для нахождения рядом с обвиняемой. Были случаи, когда охрана не впускала в квартиру врачей, вызванных в связи с ухудшением состояния здоровья Винниковой.

На имущество Т.Винниковой был наложен арест.

«Когда я узнал, по какому поводу возбуждено уголовное дело, то понял, что оно и выеденного яйца не стоит: те обвинения, которые были предъявлены ей после десяти дней нахождения в следственном изоляторе КГБ, не имели абсолютно никакой судебной перспективы, — писал в своих мемуарах «Адвокатские хроники» известный юрист **Гарри Погоняйло**, который был одним из представителей по делу Т.Винниковой. — *Так, к примеру, один из эпизодов дела: Винникова передала мобильный телефон, принадлежавший банку, одному из руководителей коммерческой структуры, с которой банк сотрудничал по изготовлению бланковой продукции в том числе и для Администрации президента. В то время мобильные телефоны были редкостью, и, как объясняла Винникова, телефон она передала коммерсанту с тем, чтобы в случае необходимости иметь возможность связаться с ним. Вроде бы рабочие вопросы и никакой коррупции, никакого присвоения банковского имущества, а если что-то и есть, то — возможно — лишь нарушение финансовой дисциплины. И из-за этого председателя Национального банка упекать в следственный изолятор?! — нужды в этом не было совершенно никакой.*

Другой эпизод обвинения: на складе не нашли когда-то подаренные Винниковой кастрюли фирмы «Цептер»! На складе потому, что стоимость кастрюль превышала две тысячи долларов, значит, Винникова не имела права принять подарок, а должна была передать его «Беларусбанку» — все эпизоды дела Винниковой никак не были связаны с ее работой в Национальном банке. Так вот эти кастрюли были обнаружены в ее квартире. Но дети Тамары Дмитриевны предъявили чеки, согласно которым кастрюли были не подарены, а куплены, причем в рассрочку. А то, что на складе «Беларусбанка» аналогичных кастрюль не оказалось, при чем тут Винникова?

Третий эпизод был связан с выдачей кредита в 240 тысяч долларов, оказавшегося невозвратным. Однако ни на одном из документов по выдаче кредита подписи Винниковой не было. К тому же вопрос о его выдаче решался не лично председателем банка, а коллегиальным органом — кредитным советом при банке. Да и прежде, чем попасть в руки членов кредитного совета, документы согласовываются со всеми соответствующими службами данного банка.

Истинной подоплеки, почему так взялись за Тамару Винникову, я не знаю, но, опираясь на те факты, которыми располагаю, могу предположить, что Винникова очень нравилась Лукашенко. Вероятно, именно поэтому он и назначил ее председателем Правления Национального банка, приблизив к себе. Однако она была лишена возможности принятия самостоятельных решений, когда вопрос касался ее выезда за границу — она могла уезжать из Беларуси лишь с личного разрешения Лукашенко. Но однажды, выехав во Францию по служебным делам, Винникова взяла отпуск и без разрешения Лукашенко уехала в Италию. Там-то ее и обнаружила Служба безопасности президента. Да мало того — не одну... Как только она вернулась в Беларусь, тут же была приглашена на совещание к Лукашенко (поговаривали, будто бы он собирался предложить ей должность председателя Совета министров), где и была арестована».

Дело вызвало огромный общественный резонанс!

«По делу Винниковой работало двадцать шесть следователей! — вспоминает Гарри Погоняйло. — *Они пытались допрашивать ее по тем или иным вопросам деятельности банка едва ли не каждый день. Были арестованы многие бизнесмены — от них хотели получить информацию, будто бы Винникова брала взятки или же раздавала кредиты с «откатами». Но ни одного подобного эпизода выявлено не было, то есть этой деятельности реально не было, а люди оказались крепкими — шантажу не поддались и оговаривать Винникову не стали».*

Весной 1999 года Тамара Винникова исчезла. Спустя несколько месяцев она сообщила, что находится в Лондоне.

Четыре года назад в интервью «Народной Воле» Тамара Винникова рассказывала, что свой лондонский быт создавала с нуля, и отмечала, что ее семья живет очень скромно: *«Жилье приобретено в кредит, и, поскольку у нас не было кредитной истории, ставка довольно высокая — 8%. На погашение кредита уходит большая часть доходов (40—60%) не только нашей, но и любой другой английской семьи».*

Одно время в Лондоне Тамара Винникова работала дизайнером.

Марина КОКТЫШ.

ОФИЦИАЛЬНО

Чиновников «под нож»

Помощник президента, доктор экономических наук **Кирилл Рудый** озвучил в прессе данные о количестве чиновников в стране. *«Первый шаг институциональной реформы сделан,* — заявил он, — *сокращена численность госаппарата на 23%. Теперь в Беларуси количество чиновников на 1000 занятых одно из самых низких в Европе и странах СНГ — 35 человек, в России — 75, в Казахстане — 47, в Литве, Латвии, Эстонии, Польше — 60—70».*

ЭКАНОМІКА

Расіяне не спяшаюцца...

Вялікай цікавасці да набыцця пакета акцый Мазырскага нафтаперапрацоўчага завода расійскія кампаніі пакуль не праяўляюць, паведаміў на прэс-канферэнцыі пасол Расіі ў Беларусі **Аляксандр Сурыкаў.**

Паводле яго слоў, у расійскіх бізнесменаў, якія займаюцца нафтавым бізнесам, «існуюць пытанні» адносна ўмоў продажу акцый Мазырскага НПЗ.

«У нас некалькі іншы падыход: не колькасць чагосьці перапрацаваць, а прыбытак. Вось што ў нас галоўнае. Таму існуюць разыходжанні ў падыходах, і ў працэсе сустрэч яны могуць быць урэгуляваны. А пакуль умовы продажу акцый Мазырскага НПЗ цяжкія», — рэзюмаваў амбасадар.

ЗДАРЭННЕ

Шок у вёсцы Сярэднія Печы

Трагічнае здарэнне, якое адбылося ў вёсцы Сярэднія Печы Лельчыцкага раёна, выклікала шок у мясцовых жыхароў.

10 чэрвеня тут знайшлі павешанымі адразу двух маладых хлопцаў. **Андрэю Мэю** было 22 гады, а **Мікалаю Тушынскаму** — 23. Мікалай вучыўся ў Мазырскім педагагічным універсітэце, а Андрэй працаваў трактарыстам у сваёй вёсцы. Маці Андрэя звярнулася ў міліцыю з заявай, што яе сын яшчэ ў нядзелю не прыйшоў начаваць і больш яго ніхто не бачыў. У аўторак хлопца знайшлі павешаным у хляве, дзе было сена. А Мікола, які прыехаў да сваіх бацькоў у той жа дзень, калі знайшлі цела Андрэя, павесіўся дома. Ні адзін, ні другі не пакінулі ніякай запіскі. Асноўная версія следства — самагубства.

Дагэтуль не вядома, чаму маладыя людзі вырашылі звесці рахункі з жыццём.

Аднавяскоўцы кажуць, што абодва яны паходзілі з добрых сем'яў, самі былі працавітыя, не мелі шкодных звычак.

Жыхарка вёскі **Марына НАЦЕЦКАЯ** сказала «Народнай Волі»: «*У нас такога ніколі не было. Мы ўсе ў шоку. Абсалютна незразумела, як падобнае ў нас магло здарыцца. Да таго ж тата Міколы быў хросным Андрэя...*».

Любоў ЛУНЁВА.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Михаил ПАСТУХОВ:
«Подтолкнем государство к исполнению своих международных обязательств...»

На днях в Минске состоялось учредительное собрание: более 50 граждан из разных регионов Беларуси приняли решение о создании новой общественной организации. Ее особенностью является не только «звездный» состав учредителей, но и само название — «Движение за реализацию Международного пакта о гражданских и политических правах» (если коротко — «Пакт»).

Один из ее организаторов — известный юрист Михаил ПАСТУХОВ – рассказал «Народной Воле» о создаваемой инициативе.

— Михаил Иванович, с какой целью создается «Пакт»?

— В проекте Устава организации на этот счет записано: *«...с целью оказания содействия в реализации на территории Республики Беларусь решений Комитета ООН по правам человека».* Дело в том, что с каждым годом растет число обращений белорусов в Комитет ООН и число решений, принятых по этим обращениям. Но власти делают вид, что решения Комитета ООН их не касаются, считают такие решения необязательными для исполнения.

— Можете для убедительности привести некоторые цифры?

— На сегодняшний день в Комитете ООН зарегистрировано свыше 160 обращений от граждан Беларуси. По 60 обращениям уже приняты решения. И, как можно догадаться, почти все они свидетельствуют о нарушении белорусским государством основных прав и свобод своих граждан. Преимущественно это нарушения политических прав: свободы выражения мнений, свободы объединения, права на проведение мирных акций протеста... Но предметом обращений являются также личные права и свободы, в том числе право на жизнь, право не подвергаться пыткам, право на справедливое судебное разбирательство.

При этом особенность ситуации в Беларуси состоит в том, что она – единственная из стран, где власти отказываются признавать и исполнять решения Комитета ООН по правам человека. Именно это и подвигло нас объединиться для того, чтобы совместно защищать свои права.

— На что вы надеетесь?

— Надеемся, что рано или поздно белорусское государство станет добросовестно исполнять свои международные обязательства по линии прав человека, и наша организация будет понуждать власть к этому. Но сейчас первоочередная задача — зарегистрировать «Пакт».

Беседовал Александр НИКОНОРОВ.

ЗА ПРАХАДНОЙ

Чаму рабочыя не могуць пахваліцца высокімі заробкамі...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Са словамі дырэктара можна пагадзіцца: зарабіць валюту беларускаму вытворцу (і не толькі ў энергетычнай галіне) вельмі і вельмі няпроста. Гэтыя грошы ідуць на аплату расійскай нафты і газу, зразумела, у разліках бярэцца валюта, мацнейшая за наш рубель... тыя ж еўра і долары. Дык чаму б адказным за гэта чыноўнікам не прыняць адпаведны дакумент, які рэгламентаваў бы максімальнае спажыванне ўнутры краіны свайго торфу, а не чужога газу? Гаворка, зразумела, не ідзе, каб усіх пагалоўна перавесці на гэты від паліва, але нейкае кампраміснае рашэнне знайсці трэба.

Што тычыцца лідскага ноу-хау — «палявога» міні-завода, то само па сабе абсталяванне выглядае проста, як дэталі вялікага канструктара.

— *Вопыт увядзення ў эксплуатацыю такіх міні-заводаў быў намі вывучаны ў Расіі,* — расказвае Іван Залескі. — *Калі гаварыць пра плюсы, то іх шмат. Па-першае, ёсць магчымасць аператыўнага перамяшчэння гэтага комплексу на іншую вытворчую пляцоўку, ды і працэс мантажу абсталявання даволі лёгкі. Па-другое, для работы гэтага міні-завода няма неабходнасці праводзіць інжынерныя сеткі, патрэбна толькі электрычнасць з напружаннем току ў 380 вольт. Высокі ўзровень аўтаматызацыі комплексу дазваляе скараціць колькасць рабочых да двух чалавек: для яго абслугоўвання патрэбны толькі аператар і кіроўца пагрузчыка, комплекс можа працаваць і пры тэмпературы ў мінус 20. Дзякуючы з'яўленню гэтага міні-завода ў нас з'явілася магчымасць распрацоўваць невялікія тарфяныя сховішчы з запасамі торфу да 1 мільёна тон. Раней такая магчымасць у Беларусі нават не разглядалася... Карацей, падобныя міні-заводы — гэта крок у будучыню.*

Ад сябе адзначым, што «крок у будучыню» абышоўся Лідскаму торфабрыкетнаму заводу ў капеечку. Кошт навінкі вытворчасці склаў 21,6 мільярда рублёў. Для пакупкі былі затрачаны як крэдытныя, так і заробленыя самім заводам грошы. Мяркуецца, што тарфяное ноу-хау акупіцца крыху болей чым праз 5 гадоў... Зразумела, пры наяўнасці попыту на прадукцыю. А што рабіць, калі зімы зноў будуць цёплыя?..

Выручка ў год — 36 тысяч долараў з разліку на кожнага рабочага. А месячны заробак — 5 мільёнаў рублёў

На іншым прадпрыемстве энергетычнай галіны краіны — Навагрудскім заводзе газавай апаратуры — праблем з пошукам каналаў для збыту прадукцыі не ведаюць. Пра гэта сведчыць хаця б тое, што літаральна на мінулым тыдні прадпрыемства атрымала тытул «Экспарцёр года» на спецыяльным конкурсе. Прадпрыемства спецыялізуецца на выпуску бытавых газавых балонаў, а таксама балонаў для аўтамабіляў, так што добры збыт — гэта не дзіва.

Пра тое, як і чым жыве завод зараз, распавядае ягоны дырэктар **Віктар Турлюк:**

— *На сённяшні дзень у нас працуе 1235 чалавек. Калі я прымаў завод (а было гэта ў 2009-м), працоўных месцаў было на 400 больш. Але я вам шчыра скажу: мы стараемся нікога не звальняць; калі аўтаматыка замяняе чалавека, то яму прапануецца іншае месца на прадпрыемстве. У асноўным людзі сыходзяць ад нас самі.*

Адзначым, што зараз на заводзе, калі можна так выказацца, дзве вытворчасці: старая — паўаўтаматызаваная, і зусім новая — цалкам робатызаваная. Прадпрыемства знаходзіцца ў стадыі мадэрнізацыі. Нядаўна тут быў аб'яўлены тэндар на пастаўку новага абсталявання на завод. Гэта будзе яшчэ адна цалкам аўтаматызаваная лінія. Яе кошт — прыкладна 700 тысяч еўра. Тэрмін акупнасці — 2—3 гады.

Дарэчы, менавіта ў наладчыкаў, якія працуюць з робатамі, адны з самых высокіх даходаў. Іх заробак складае прыкладна 9 мільёнаў рублёў у месяц. Хаця Віктар Турлюк прызнаецца, што так атрымліваюць далёка не ўсе.

— *Узровень даходаў у людзей розны. Хтосьці мае і тры мільёны, хтосьці — дзевяць, а сярэдняя зарплата на «Новагазе»* (менавіта пад такой назвай завод ведаюць за межамі краіны. — **Аўт**.) *складае 5 мільёнаў 400 тысяч рублёў. Адзначу, што за апошнія 5 гадоў яна ўзнялася на 186%.*

Лічба выглядае ўнушальнай, асабліва калі не ведаць, што за гэты час краіна перажыла страшэнную, амаль 60%-ную, дэвальвацыю...

Віктар Турлюк не без задавальнення адзначае, што ў мінулым годзе прадпрыемствам быў пабіты «рэкорд Савецкага Саюза» — у Навагрудку выпусцілі 605 тысяч газавых балонаў. Геаграфія паставак — краіны былога СССР, а таксама Афрыка і Лацінская Амерыка.

75% прадукцыі ў мінулым годзе якраз на экспарт і пайшло, астатняя частка асела ў Беларусі. Да таго ж менавіта ў Навагрудку бярэ камплектуючыя брэсцкі завод «Гефест».

Са слоў Віктара Турлюка вынікае, што ў Навагрудскага завода газавага абсталявання праблем няма: аб'ём вытворчасці расце, складскія запасы не перавышаюць нормы, рынкі збыту таксама ёсць — карацей, не жыццё, а казка.

Думаецца, не варта загружаць чытача эканамічнымі выкладкамі дзейнасці цалкам прыбытковага прадпрыемства. Але ў шэрагу лічбаў, якія прадставіў спадар Турлюк, адна падалася асабліва цікавай: выручка (не блытаць з прыбыткам), якую кожны працуючы прыносіць роднаму прадпрыемству, — 36 тысяч долараў (ці каля 360 мільёнаў у год), а вось заробкі далёка не рэкордныя.

Прычым дырэктар адзначыў, што ў 2015 годзе выручку плануецца давесці да 60 тысяч долараў на чалавека... Але ці вырасце заробак людзей у паўтара раза, калі навагрудскі завод выйдзе на гэты паказчык?..

Я слухаў спадара дырэктара і думаў: калі ўсё так добра (а статыстычным дадзеным быццам бы трэба верыць), то чаму таму ж простаму рабочаму мець заробак не 5 мільёнаў 400 тысяч рублёў, а хоць бы ў 2 з паловай разы больш.

Дырэктар працягваў разважаць:

— *За апошнія чатыры гады зарплата ў доларавым эквіваленце ў нас вырасла. Ну, можна падняць заробак і да тысячы долараў... Пражывём паўтара-два месяцы на шырокую нагу, а далей што? Трэба выбіраць: ці есці смачна ды шмат сёння, ці не так смачна і не так шмат, але кожны дзень. І зразумейце: нам неабходна ўкладаць грошы ў новае абсталяванне, іначай прадпрыемства проста выштурхнуць з рынку...*

Без усялякіх асабістых прэтэнзій да Віктара Турлюка адзначым, што менавіта на пасыле «лепш есці дрэнна, але кожны дзень», на жаль, і трымаецца амаль уся беларуская вытворчасць. Людзей, занятых на вытворчасці, увесь час просяць пацярпець, зацягнуць паясы: маўляў, заўтра будзе лепш. Вось толькі нармальна жыць людзям хочацца сёння. А для гэтага трэба мець неблагія заробкі.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Ліда—Навагрудак.

P.S. Наведванне прадпрыемстваў адбылося ў рамках прэс-тура, арганізаванага Міністэрствам энергетыкі Беларусі.

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

Скульптар і грамадскі актывіст Генік Лойка судзіцца з КДБ і «Белінвестбанкам»,

адстойваючы сваё права на карыстанне беларуская мовай

10 красавіка ў судзе Цэнтральнага раёна Мінска адбыўся судовы працэс па іску Лойкі да КДБ аб парушэнні артыкула №4 Закона аб мовах, які абавязвае супрацоў-нікаў дзяржаўных органаў валодаць дзвюма дзяржаўнымі мовамі.

Праз дзень у гэтым жа судзе адбыўся яшчэ адзін працэс па іску скульптара да «Белінвестбанка».

Паводле слоў Геніка Лойкі, у дзяржаўных структурах працуе вельмі шмат людзей, якія не ведаюць род-ную мову і адкрыта гэта прызнаюць. Праз судовыя працэсы актывіст паспрабаваў прыцягнуць да адказнасці чыноўнікаў і прымусіць іх выконваць Закон аб мовах, аднак скаргі Геніка Лойкі былі адхілены. Маўляў, ніякага дыскрымінацыйнага стаўлення да беларускай мовы ў краіне няма.

Днямі Мінскі гарадскі суд перанёс чарговы разгляд скаргі скульптара на нявызначаны тэрмін, таму што суддзі... будуць шукаць беларускамоўнага перакладчыка.

«Я патрабаваў і патрабую ў дзяржавы не так і шмат — каб я меў магчымасць карыстацца роднай мовай, бо іншай не валодаю, — распавёў «Народнай Волі» **Генік ЛОЙКА.** — *Каб у дзяржаўных установах са мной размаўлялі на мове. А дзяржава гэтага не дае. У раённым судзе суддзя Сямак паведаміла, што на мове мне могуць адказаць толькі ў пісьмовым выглядзе, а ў астатнім мае правы не парушаны. Абсурд!.. У Беларусі мне трэба судзіцца, каб са мной размаўлялі на беларускай мове! Ды што казаць, тая ж суддзя дасылае мне позву ў суд на рускай мове. І судовыя працэсы ідуць на ёй жа. Але ж у Канстытуцыі ёсць артыкулы, у якіх сказана, што чалавек мае права на выбар мовы і дзяржава гарантуе забеспячэнне гэтага права. Аказваецца, з'яўляюцца нейкія «інтэрпрэтацыі», пасля чаго тое, што прапісана ў Асноўным законе, пераўтвараецца ў пусты гук. Я, дарэчы, на судзе прыводзіў і вытрымкі Дырэктывы прэзідэнта №2 ад 27 снежня 2006 года, дзе чорным па белым напісана: **«У выпадку няяснасці альбо невыразнасці прадпісання прававога акта рашэнні павінны прымацца зыходзячы з максімальных інтарэсаў грамадзян»**. Суддзя проста праігнаравала гэты факт. Магчыма, хтосьці скажа, што я — вар'ят, якому больш няма чаго рабіць, як судзіцца за мову, але я буду змагацца да канца. Страцім мову — згінем самі».*

Праваабаронца **Валянцін СТЭФАНОВІЧ** звяртаўся ў Канстытуцыйны суд, Савет Рэспублікі, Адміністрацыю прэзідэнта, адзначаючы, што беларускія законы прымаюцца на расійскай мове і не маюць афіцыйнага перакладу на другую дзяржаўную мову — беларускую. Праўда, адказы дзяржаўных чыноўнікаў, як і ў выпадку з Генікам Лойкам, былі стандартныя: дыскрымінацыі беларускай мовы няма, а значыцца, няма праблемы.

— Для большасці абыякавых людзей, якія размаўляюць на рускай мове, праблема, можа, і не актуальная, але чаму павінны парушацца правы тых, хто размаўляе на беларускай мове? — кажа праваабаронца. — Закон аб мовах у тым выглядзе, у якім ён існуе, не забяспечвае рэалізацыю канстытуцыйнага прынцыпу роўнага юрыдычнага статусу дзвюх моў. Хаця закон дэкларуе, што гарантуецца беспершкоднае ўжыванне мовы ва ўсіх сферах жыцця, але на практыцы на беларускай мове вам адкажуць толькі на пісьмовы зварот. Але самая асноўная праблема, што ў краіне адсутнічае заканадаўства на беларускай мове, што я і падкрэсліваў, звяртаючыся ў Канстытуцыйны суд. Нават у БССР законы і кодэксы выдаваліся на дзвюх мовах, і, паводле савецкага заканадаўства, у саюзных рэспубліках можна было выкарыстоўваць нацыянальныя мовы і ў справаводстве, і ў судах... А ў нас заканадаўства фактычна цалкам рускае, а гэта цягне за сабой шэраг наступстваў. Напрыклад, як той жа суддзя будзе весці працэс на мове, калі ў яго няма беларускамоўнага заканадаўства?

— Дзяржаўныя органы ў вашых зваротах праблемы не ўбачылі?

— Так, для іх гэта не праблема. Адміністрацыя прэзідэнта прапанавала праз сайт перакладаць заканадаўства самастойна. Дарэчы, гэтая паслуга платная, і з гэтай нагоды пытанне: чаму грамадзянін Беларусі павінен плаціць грошы, каб нешта прачытаць на роднай мове? Ды і аўтаперакладчык робіць цэлую процьму памылак — напрыклад, сказ «влечет наложение штрафа» перакладаецца як «вабіць накладанне штрафу». І што, суд будзе працаваць з такім дакументам? Павінен быць афіцыйны пераклад, мне здаецца, гэта зрабіць зусім проста. Дзяржаўныя органы не хочуць выконваць палажэнні Канстытуцыі, а чаму яны гэта не робяць — гэта зусім іншае пытанне. Але зменіцца сітуацыя толькі тады, калі мы будзем патрабаваць абароны сваіх правоў. Пад ляжачы камень вада не цячэ.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

КАМЕНТАРЫЙ ЮРЫСТА

Павел САПЕЛКА:

— У апошні час практычна ўсё заканадаўства прымаецца на рускай мове. Таму, калі беларускамоўны чалавек уступае ў свет права, ён павінен быць сабе і перакладчыкам. У свой час адна грамадская арганізацыя праявіла ініцыятыву перавесці кодэкс, але ёй сказалі: «Прабачце, гэта не ваша кампетэнцыя». Адным словам, той, хто павінен займацца, гэтым не займаецца, а іншым нельга. Але самае сумнае — ніхто ва ўладзе не хоча бачыць у гэтым праблему. Маўляў, руская ж мова — не кітайская...

Дарэчы, ёсць суддзі, якія ў дасканаласці ведаюць беларускую мову і нават вядуць працэсы на ёй. Але гэта хутчэй выключэнне, чым правіла. У асноўным суддзі ваяўніча заяўляюць, што яны маюць права размаўляць на рускай мове і ніхто іх не абавяжа пераходзіць у гутарцы з суразмоўцам на беларускую.

Каб сітуацыя змянілася, шмат не трэба. Дэпутатам дастаткова зразумець, што ў двухмоўнай краіне заканадаўства павінна быць двухмоўным, каб рэальна захоўваліся правы і адной мовы, і другой. Не будзем паважаць самі сябе — ніхто нас не будзе паважаць у свеце.

МОДЕРНИЗАЦИЯ

Денис МЕЛЬЯНЦОВ: «Запрос на реформы в белорусском обществе есть»

Но как свести воедино инициативы власти, оппозиции, бизнеса и третьего сектора?

О «челночной дипломатии» и о том, почему белорусы нуждаются не в революционных программах, а в идеях, которые могут быть реализованы здесь и сейчас, рассуждает старший аналитик Белорусского института стратегических исследований (BISS) **Денис МЕЛЬЯНЦОВ.**

— В январе 2014 года было объявлено о старте «Реформума». Прошло четыре месяца. Как развивается проект?

— Цель проекта — разработка конкретных предложений по реформам в различных областях. Самый главный вызов проекта — необходимость объединить интересы и ожидания, которые доминируют в различных группах белорусского общества. Для этого предполагается провести несколько форумов, ключевая задача которых заключается как раз в том, чтобы свести воедино инициативы всех этих групп — и бизнес-ассоциаций, и властных структур, и политической оппозиции, и третьего сектора. Несколько месяцев у нас ушло на «челночную дипломатию» — мы стремились максимально удовлетворить интересы всех сторон.

С правительством, конечно, в нашей ситуации работать сложнее всего. Хотя контакты у нас есть, хотя бы на неформальном уровне. Непросто было и с гражданским обществом, и с оппозицией — ведь разные группы смотрят на этот проект по-разному. Но в итоге нам удалось создать схему, и теперь мы готовы к тому, чтобы провести заседание Совета «Реформума», а затем — первый форум для представителей гражданского общества и политической оппозиции. Так что сейчас мы как раз на старте активной фазы проекта.

Кроме того, на подготовительном этапе мы провели национальный опрос. Был разработан специальный опросник, проведены интервью с представителями гражданского общества, политической оппозиции. Полученные данные уже в обработке у социологов. Пока я не могу разглашать результаты исследования, но скажу так: некоторые данные привели нас в замешательство. Другие — обрадовали. Конечно, опрос проводился в разгар украинского кризиса, и это не могло не отразиться на отношении к реформам и путям их проведения. В ближайшее время мы опубликуем результаты этого опроса, но в целом очевидно: запрос на реформы в нашем обществе есть.

Теперь слово за форумами, которые определят те приоритеты и направления, за которые возьмутся конкретные экспертные группы.

— А что внушает вам оптимизм? Неоднократно на протяжении последних лет многочисленные структуры и институты разрабатывали различные концепции реформ. И все эти концепции так и остались невостребованными и нереализованными. У вас есть основания полагать, что разработки «Реформума» ждет иная судьба?

— Наш проект отличается от того, что делалось до сих пор. Во-первых, все предыдущие концепции разрабатывались исследовательскими центрами или по собственной инициативе, или по заказу политических партий. И их авторы исходили из собственного понимания того, как это должно быть. Инновационность нашего проекта в том, что мы стремимся объединить интересы различных групп и закрыть максимальный спектр возможных реформ. Мы хотим сделать продукт, который могут использовать в своих программах и политическая оппозиция, и гражданское общество, и государство, и бизнес-сообщества. И такие примеры есть — наше аналитическое исследование о том, как Беларуси войти в топ-30 стран с наилучшими условиями для ведения бизнеса, было частично использовано государством.

— И в топ-30 мы в итоге вошли.

— Вот именно.

Во-вторых, мы с партнерами сделали реестр всех наработок в области реформ, которые у нас были сделаны за эти годы. Что-то будет учтено, хотя многое там, конечно, уже устарело. Но ничто, по крайней мере, не будет забыто.

— Но при таком подходе есть и другой риск: создавая концепцию, которая удовлетворит всех без исключения — а ведь у всех этих групп с большой долей вероятности может быть совершенно разное видение будущего нашей страны — мы получим вместо комплекса реформ набор противоречащих друг другу шагов.

— Если реформировать страну, как говорится, с фундамента, нужна, конечно, единая линия. Но наш проект — наследник и часть «Европейского диалога о модернизации Беларуси». У нас нет задачи готовить революционную программу. Мы должны выработать идеи, которые могут быть реализованы здесь и сейчас, в наших современных условиях. Скорее наша задача — определить проблемные места, «белые пятна» в существующем законодательстве и предложить наработки, которые улучшили бы ситуацию и удовлетворили бы как гражданское общество, так и государство.

— Буквально на днях известный реформатор Каха Бендукидзе предостерегал соседнюю Украину от потери времени на разработку сложных концепций, предлагая немедленно решать имеющиеся проблемы, причем хирургическим путем. А мы, не говоря уже о хирургии, который десяток лет все никак не можем собраться и наконец-то понять — а чего мы вообще хотим? Это претензия, конечно, не к экспертному сообществу. Но раз уж затронули эту тему — сегодня, по вашим ощущениям, различные группы готовы сесть и решить, какой быть стране? В том числе и при помощи «Реформума»?

— Вопрос сложный. То, о чем вы говорите, — это, скорее, политический процесс. Мы, наверное, пока далеки от такого консенсуса. Но, с другой стороны, государственные структуры постепенно улучшают ситуацию в экономике. Бизнес-климат стал гораздо комфортнее. По условиям налогообложения для малого и среднего бизнеса Беларусь сегодня лучшая в регионе. Наше правительство готово что-то совершенствовать, адаптировать некие идеи к нашей ситуации. И оно это делает достаточно успешно, используя многие наработки независимых исследовательских центров.

— Примерно в середине июня состоится первый форум в рамках проекта. Ваши ожидания от этого форума?

— Первый форум соберет представителей политических партий и гражданского общества. Форум по формату будет открытым, а значит, его участники могут приглашать представителей других организаций, если они посчитают это необходимым.

Главная задача форума — определить приоритет. То есть направление для работы нашей экспертной группы. Скажем, форум решает: наиболее актуальна для нас сегодня реформа в области здравоохранения. Значит, эксперты начнут работу над этой задачей. Кроме разработки конкретных предложений они будут проводить скрининг законодательства, чтобы понять, что именно и где надо менять, чтобы реформа заработала, и подсчитать стоимость этих реформ.

Так что мы ждем от форума постановки задачи. Представители политических партий и гражданского общества должны будут договориться между собой о том, какое именно направление станет приоритетом.

Николай АНИШУК.

Из истории вопроса

В январе 2014 года в рамках инициативы «Европейский диалог о модернизации» Белорусский институт стратегических исследований (BISS) приступил к реализации проекта «Реформум». Основная задача — через проведение национальных опросов и коммуникацию с целевыми аудиториями (власть, бизнес, гражданское общество) определить сферы, которые нуждаются в реформировании, и выработать конкретные предложения силами белорусских и международных экспертов. Главная цель проекта — повышение конкурентоспособности белорусского общества за счет создания конкретных предложений по реформированию различных сфер.

Проект рассчитан на 2 года и разбит на 4 этапа длительностью по полгода каждый: 6 месяцев — минимальный срок для разработки конкретных предложений после получения заказа. Определять «заказ» для экспертных групп будут 4 целевые аудитории: власть, бизнес, гражданское общество и общество в целом. В результате этих мероприятий будут получены 16 предложений реформ (4х4). Проект реализуется при поддержке Европейской комиссии.

АКТУАЛЬНА

Замест парадаў дзіцячы хоспіс

Рэклама на БТ заклікае людзей зрабіць добрую справу і ахвяраваць свае грошы на будаўніцтва дзіцячага хоспіса. І патрэбна ўсяго 4 мільёны долараў. Не такія і вялікія грошы па вялікім рахунку — кошт маскоўскай кватэры на Кутузаўскім праспекце.

Не сакрэт, што катастрофа на Чарнобыльскай АЭС справакавала выбух анкалагічных захворванняў. На сённяшні дзень невядома, колькі людзей адгукнуліся на прапанову, але цікава даведацца, што на гэты конт думаюць ліквідатары наступстваў аварыі.

Адзін з іх, **Алесь ЧАХОЛЬСКІ**, выказаў сваё меркаванне:

— Я прапаную адмяніць парад і салют. Нават толькі гэтага будзе дастаткова, каб пабудаваць дзіцячы хоспіс. Ёсць і іншыя варыянты. Напрыклад, не будаваць спецклініку ў Ждановічах, не будаваць чарговую рэзідэнцыю, не будаваць чарговы лядовы палац. У рэшце рэшт, Лукашэнка можа звярнуцца да сваіх расійскіх сяброў, як-ніяк, а яны павінны Беларусі 235 мільярдаў долараў кампенсацыі за аварыю на ЧАЭС. Гэта дазволіць вывесці з абароту чарнобыльскія землі, на якіх вырошчваюць забруджаныя радыяцыяй гародніну і зерне. Калі спыніць атручванне народа, то не спатрэбіцца і хоспісаў столькі будаваць, а то ад ужывання такіх прадуктаў у нас хварэюць дзясяткі тысяч людзей. Замест новай атамнай смерці, я маю на ўвазе будаўніцтва Астравецкай АЭС, можна пабудаваць у тых мясцінах шмат новых рэабілітацыйных цэнтраў, каб людзі ў гэтых запаведных мясцінах маглі папраўляць сваё здароўе. Зрабілі б гэта — і не трэба было б прасіць людзей, каб яны ахвяравалі свае няшчасныя капейкі.

Любоў ЛУНЁВА.

ЭКСПЕРТИЗА

Пять месяцев в год белорусы работают на государство

Каждый белорус в 2014 году работал на содержание государства 5 месяцев и 6 дней, или 157 дней. Таковы результаты исследования Tax Freedom Day, которое провели эксперты дискуссионно-аналитического сообщества «Либеральный клуб».

Главная цель исследования — показать гражданам Беларуси размер их текущего налогового бремени и времени, которое они затрачивают для работы на государство.

Авторы подчеркивают, что основное налоговое бремя белорусов формируется из налогов на потребление, которые составляют львиную долю поступлений в бюджет страны. Серьезной фискальной нагрузкой для населения являются обязательные выплаты на социальное страхование. На них приходится почти треть изымаемых у населения средств. Из-за присвоения Фонду социальной защиты населения внебюджетного статуса (с 2010 года) многие международные институты не учитывают его при подсчете общего размера доходов государства. Это серьезно искажает результаты международного сравнения по этому и другим связанным с ним показателям. Кроме того, основной доход бюджет получает за счет налогов, перечисляемых юридическими лицами, из-за чего у гражданина может создаться иллюзия, что его налоговое бремя невелико.

Авторы исследования утверждают, что второй год подряд показатели Tax Freedom Day в Беларуси ухудшаются, и связывают это с замедлением экономического роста, внесением изменений в налоговое законодательство, мягкой денежно-кредитной политикой, направленной на стимулирование внутреннего спроса.

РЭАЛЬНАЯ ЭКАНОМІКА

Як пражыць без грошай?

Па стане на 1 чэрвеня 302 арганізацыі Беларусі не разлічыліся са сваімі работнікамі. Пра гэта паведамляе Нацыянальны статыстычны камітэт.

Больш за ўсё арганізацый, якія маюць запазычанасць па зарплаце, зарэгістравана ў Мінскай вобласці — 154, за ёй ідзе Віцебская вобласць — 121. Значна лепшая сітуацыя ў Магілёўскай (10), Гомельскай (7), Брэсцкай (2) абласцях і ў Мінску (8). А вось у арганізацыях Гродзенскай вобласці пратэрмінаванай запазычанасці па выплаце зарплаты няма.

Асноўная доля прадпрыемстваў-даўжнікоў прыпадае на сельгасарганізацыі. Але ёсць у спісе і буйныя прадпрыемствы. Так, работнікам запазычыліся такія арганізацыі, як «Баранавічыдрэў», Віцебскае ААТ «Класіка індустрыі моды», ЗАТ «Мантажлегмаш» (Мінск), ЗАТ «Завод Проминдустрия» (Мінск), Барысаўскі хрустальны завод імя Дзяржынскага, Магілёўскі завод «Строммашына», Магілёўская швейная фірма «Вяснянка», Бабруйскі камбінат жалезабетонных вырабаў і іншыя.

Знайшлі

Беларускае дзяржаўнае вытворчае аб'яднанне «Беларуснафта» адкрыла новую залеж нафты на Заходне-Калінінскім радовішчы ў Хойніцкім раёне Гомельскай вобласці.

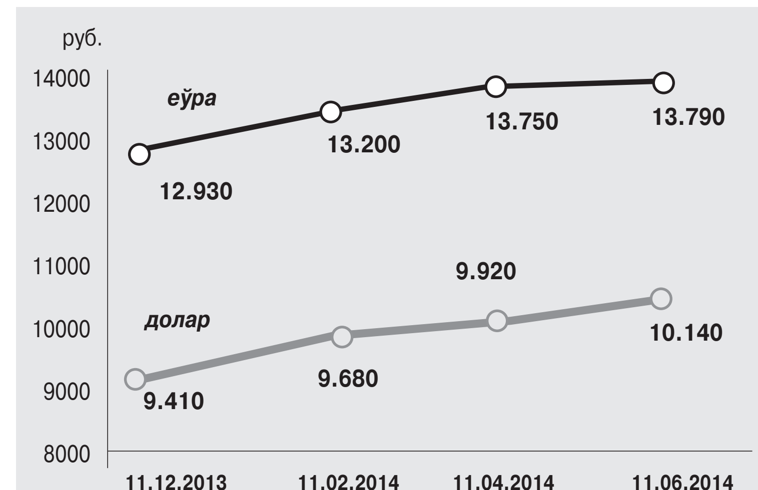
Як паведамляецца, на глыбіні 4236—4241 м быў атрыманы фантанны прыток бязводнай нафты. Пачатковы дэбет склаў амаль 30 тон у суткі.

Дарэчы, і само Заходне-Калінінскае радовішча было адкрыта толькі ў мінулым годзе.

ВАЛЮТА

Усё вышэй, і вышэй, і вышэй

Мы прызвычаіліся да таго, што літаральна кожны раз навіны з валютнай біржы пачынаюцца словамі: «Курс долара ўсталяваў новы гістарычны максімум». Так, напрыклад, у чэрвені таргі праводзіліся 7 разоў і на 5 з іх долар рос да новай максімальнай адзнакі. А як вырасла валюта з пачатку года?

Народная Воля
http://www.nv-online.info
13 ЧЭРВЕНЯ 2014 г.

ПОЗИЦИЯ

Не отдавать выборы на откуп чиновникам

Уважаемая редакция!

Прочел очередной блиц-опрос. Я согласен с теми, кто считает, что в организации выборов должны принимать участие общественные организации, политические партии. Нельзя отдавать это на откуп чиновникам.

Я сторонник того, чтобы оппозиция остановила свой выбор на едином кандидате. На выборы нужно идти всем и голосовать только за него. Опубликуйте это мнение и призовите оппозицию отбросить все разногласия.

Только так можно выбрать достойного президента. Дальнейшая жизнь покажет мою правоту.

Владимир СТЕПАНИЩЕВ.
Витебск.

ТЕМА ДНЯ

Вперед в прошлое

Неужели в Беларуси не просто вернут «крепостное право», но и переведут работников на такую его разновидность, как «барщина»?

Белорусский лидер набрался смелости и официально объявил о восстановлении в стране «крепостного права». Неофициально такие шаги предпринимались у нас и ранее, в деревообработке, например.

«Я ставлю жестко вопрос потому, что на столе декрет, о котором я говорил ранее. Вчера мне его положили на стол по поводу, ну, скажем прямо, «крепостного права». Мы замыкаем на губернаторов все. Ты не уволишься и не перейдешь... Ну так начинайте же вы шевелиться, чтобы народ не сказал: что же вы нас зажимаете, а сами непонятно как работаете? Поэтому все полномочия в ближайшую неделю перейдут в руки органов власти, и «шалтай-болтай» уже не будет», — цитирует «Вэгляд» белорусского лидера.

В современном мире такие декреты обычно используются в ситуации военного положения или ЧС. Впрочем, тут и впрямь по-своему ЧС. Подобная мера прямо противоречит не только международному праву, но и Трудовому кодексу Республики Беларусь, а также статье 41 Конституции Беларуси, продолжает «Вэгляд». Ситуация у нас в экономике действительно чрезвычайная, не каждая война того наделает, чего наша власть наворотила. Это ж надо — в невоюющей стране: *«Вы же видите, что люди бегают: дай свиней, дай детей кормить сегодня нечем»,* — сказал глава государства, сообщает БЕЛТА. По его словам, сельское хозяйство в прошлом году недополучило 7 трлн белорусских рублей только от работы молочной отрасли. «А считай — все 20 триллионов!» — продолжает БЕЛТА. И в других отраслях ситуация у нас не лучше или ненамного лучше. Так что чрезвычайные меры как будто и оправданы. Но вот спасет ли нашу экономику возвращение крепостного права, это вопрос. Так что попробуем с этим вопросом вкратце разобраться.

Вот в России крепостное право просуществовало аж до второй половины XIX века, так что можно оценить его вклад в прогресс страны. Вернее увидеть, что никакого прогресса оно не обеспечивало. И видели это уже в те времена даже русские цари. Александр I всерьез думал об отмене крепостного права, хотя в итоге и не решился его отменить. Но уже при нем это было разрешено делать самим помещикам. Вернее, оно-то и раньше было можно, только раньше властью сильно не приветствовалось, а теперь к таким фактам стали относиться лояльнее. И наиболее передовые помещики стали крестьян освобождать. А у тех, кто продолжал работать по старинке (и, надо признать, таких было большинство), имения приходили в упадок. К моменту всеобщей отмены крепостного права большинство имений прибыли не приносили и были заложены в «опекунском совете». Несколько лучше обстояли дела лишь у тех помещиков, кто, не освобождая крестьян формально, все же начал внедрять более передовые методы хозяйствования, скажем, перевел крестьян с барщины на оброк. Эта форма более доходна и близка к взаимоотношениям арендатора-фермера и землевладельца, как в более передовой Англии, скажем. Но даже и это не спасало имения от разорения, нужна была не просто отмена барщины, но и внедрение в сельское хозяйство новых технологий. А крепостной уклад этому не сильно способствовал. Так что отмена крепостного права была не актом доброй воли, а попыткой спастись от надвигавшейся экономической катастрофы. И, надо сказать, отмена крепостного права действительно дала импульс развитию экономики страны. К примеру, лидером по экспорту зерна Россия стала уже после отмены крепостного права, а не при нем. До того основными экспортными товарами были воск, деготь, пенька, меха, конечно, но не продукты питания. Их доля в экспорте была небольшой.

А вот у нас собираются не просто вернуть «крепостное право», а и перевести работников на такую его разновидность, как «барщина». Но это форма даже для крепостного права считается самой непродуктивной и отсталой. И, как видим, надеяться на то, что этот шаг обеспечит нам быстрый рост продуктивности сельского хозяйства, совсем не стоит. Да, сталинский СССР с его привязанными к колхозам крестьянами сельхозпродукцию все же экспортировал. Но это происходило отнюдь не за счет более высокой продуктивности колхозов той поры, а за счет ограбления крестьян, у которых периодически даже и «голодоморы» случались. А продуктивность сельхозпроизводства как раз была ниже, чем в пресловутом 1913 году.

Можно заглянуть в историю еще дальше, во времена Древнего Рима, скажем. Там вообще рабство процветало, а каких высот государство достигло! Оно так, конечно, но не совсем. И Древний Рим наибольшего богатства достиг, когда рабов начали массово отпускать, а не в период наиболее жестокого их угнетения. Дошло до того, что быстро разбогатевший, но оставшийся «неотесанным» вольноотпущенник стал любимым предметом для сатирических уколов римских писателей. Оно так и было: в образованности вольноотпущенники патрициям уступали. Но вольноотпущенникам было не до изучения философии и хороших манер, они трудились не покладая рук и в поте лица. Иных вариантов пробиться наверх у них не было, никаких прав от рождения они не имели. Но шансы, став свободными, получили. А «коренное население» обладало исконными правами, но работать не очень хотело; оно, как и наша «вертикаль», привыкло повелевать рабами. В результате абсолютное большинство пекарей, сукновалов, учителей, врачей, пожарных, работников водопровода, торговцев и даже «банкиров» Рима периода наибольшего расцвета — это не рабы и не «аборигены», а именно вольноотпущенники. Иными словами, дарование свободы, в том числе и экономической, привело к богатству, а совсем не лишение свобод...

Так что исторический опыт доказывает, что ущемление свобод — это не есть путь к процветанию. И путь к процветанию и прогрессу надо искать не в прошлом. Наша же власть пытается найти спасение именно в прошлом. Впрочем, для нее это характерно. И президентская кампания 1994 года фактически шла под лозунгом «назад в прошлое». Народу были обещаны возвращение Союза, восстановление «разорванных связей» и вообще возврат к «старым, добрым временам». В то время эта идея народу понравилась, и победа была обеспечена. Однако все равно идея возврата в прошлое неконструктивна в принципе. Хотя бы потому, что в прошлое вернуться невозможно. И у нас не получилось, как наша власть ни старалась. Вместо движения вперед наша власть решила не менять направление движения, а двигаться в прошлое еще далее. В перспективе до средневековья, надо полагать.

К тому же ни крепостное право, ни «военное положение» не смогут компенсировать неэффективность нашей системы управления и непрофессионализм наших управленцев. Скорее даже наоборот — только усугубит ситуацию. Наши управленцы и так думать головой не очень любят, а став крепостниками, и вообще перестанут. Зачем заботиться об улучшении условий труда, повышении зарплат, внедрении новых технологий, когда крепостные и так никуда не денутся? Хотя на самом-то деле денутся, да еще как! Люди и так пьют, но, став крепостными уже без кавычек, от безысходности станут пить в два раза больше. А вот работать их в два раза больше официальное возвращение крепостного права вряд ли заставит. Не заставило же оно в стародавние времена русского, да и белорусского крепостного работать лучше, чем английский фермер.

Так что наша беда не в том, что у нас свободы слишком много, хотя власть именно так и считает, а в том, что свобода, в том числе и экономическая, все меньше и меньше с каждым годом и даже днем. Отсюда и положение в экономике все хуже и хуже.

С другой стороны, а может, и черт с ними, пусть уже добивают-таки экономику, раз начали и не собираются со своего курса сворачивать. Быстрее власть сменится. Сегодня ведь и выживание власти напрямую зависит от экономики, а не только выживание экономики — от власти.

Юрий ПШЕННИК.
Минск.

ЛЁСЫ ЛЮДСКІЯ

Родам з вайны

Яна была яшчэ зусім малая, каб памятаць страляніну і смерць, затое пасляваенных цяжкасцяў і галечы на долю выпала нямала. Таксама, як і ўсім у іхняй невялікай вёсачцы Маскалёўцы. Соня не памятае, як немцы забіралі ў Германію на работы яе сястру Лёдзю, але добра памятае, як пасля вайны тая хацела вярнуцца назад. Тады Лёдзя жыла ў Бельгіі, ужо мела сваю сям'ю, дзетак.

— Няхай бы, можа, заставалася, — бацькі не ведалі, што параіць, — бо адразу запрэгуць у калгасны хамут. А дзеці малыя, ды і жыць няма дзе...

Хто ж тады ведаў, што пасля, як зразумелі, што жыццё ў Бельгіі і ў нас не параўнаеш, будуць горка каяцца, што не адгаварылі дачку вярнуцца.

У Соні, як і ва ўсіх, хто родам з вайны, не было дзяцінства. Колькі сябе памятае — працавала. Дапамагала Лёдзі гадаваць дзетак, пасвіла жывёлу, працавала на зямлі. Пасля сярэдняй школы хацела паступіць у тэхнікум, не сумнявалася, што паступіць, бо вучылася амаль выдатна.

— Ну, то няхай ідзе вучыцца, — казаў бацька. — Стане бухгалтарам. Усё ж не з віламі ды дзябкай хлеб здабываць.

— Куды яна пойдзе?! А хто мне будзе дапамагаць? Сыны выраслі, пайшлі сваёй дарогай. Адна яна засталася...

І Соня пашкадавала маму, засталася дома. А калі ўдалося выбрабіць пашпарт, уладкавалася ў Дзятлаве на будоўлю і пайшла вучыцца ў вячэрнюю школу. Там, на будоўлі, і сустрэла, як цяпер кажуць, сваю палавінку. Барыс Герус пасля службы ў арміі таксама працаваў тут.

Барыс прывёз сваю Соню ў бацькоўскую хату, што ў вёсцы Баравікі. І свякроў, і свёкар былі добрыя, спагадлівыя, але маладым хацелася мець свой дамок. І яны пабудавалі яго. Эканомілі на ўсім, на чым толькі можна, трымалі ўласную гаспадарку і ўсякую капейку ўкладвалі ў справу. Днём на дзяржаўнай будоўлі, а вечарам — на сваёй.

Яна ў дзявоцтве ды і ў першы час замужжа не мела ніякай абноўкі, нават святочная сукенка была перашыта з мамінай. Радавалася таму, што ёсць жыллё, што нарадзілася дачушка Галінка.

Вёска Баравікі была неперспектыўная, хоць і ў маляўнічым месцы: наўкол лес, пракрае рака Мэўчадка.

— Што мы будзем рабіць, калі Галя пойдзе ў школу? Амаль дзевяць кіламетраў трэба дабірацца да Дзятлава. Восенню па непагадзі, зімой — па завеі, — пастаянна непакоіла думка маладую маму. — Трэба ў Дзятлаве будаваць дом.

Яе падтрымала свякроўка, і маладыя Герусы амаль без перадышкі зноў узяліся за тую будоўлю. Давялі да ладу ўсяго адзін пакойчык. У яго і ўсяліліся. Зіма, холад, печка рэдка калі патухала. Зноў усякая капейка ішла толькі ў гэтую справу. Мары аб вучобе Соні прыйшлося забыць назаўсёды: не да таго. Але ёй пашанцавала ўладкавацца кантралёрам у раённыя электрасеткі. Тут і плацілі больш, і работа цікавейшая. Хоць і не мела ніякай адукацыі, спраўлялася лепш за адукаваных, таму неўзабаве стала старшым кантралёрам.

Паступова дабудавалі дом, падрасталі дзеці. Наташа і Таня ўжо не памятаюць таго маленькага халоднага пакойчыка, для іх быў асобны.

Соф'я Баляслаўна, цяпер яе ўжо называлі менавіта так, працавала не пакладаючы рук. І Барыс Іванавіч, канешне, стараўся, як кажуць, усё ў дом. А яна прыбяжыць на абед і паесці не мае калі, бо трэба накарміць курэй, індыкоў, качак, падаць карову. А яшчэ і бацькоў трэба было дагледзець, бо ў іхняй сям'і дажывалі свой век Барысавы тата і мама, ды і яе таксама. З ласкай і дабрынёй адносілася да ўсіх.

Аднойчы ёй выдзелілі турыстычную пуцёўку ў Чэхаславакію. Колькі было ўражанняў ад той паездкі, колькі радасці! Яна накупляла сваім дзяўчынкам прыгожых абновак. А пазней, што называецца, цягала торбы ў Польшчу. Там жыла радня, то спалучала прыемнае з карысным. Нешта прадасць там, а нешта купіць. Не сабе, дачушкам.

Ужо чым лёс не пакрыўдзіў Соф'ю Баляслаўну, так гэта дзецьмі і ўнукамі. Варта было працаваць да знямогі, каб выгадаваць такіх нашчадкаў. Дачка Галя пасля восьмага класа паступіла ў Гродзенскае музычнае вучылішча, потым закончыла Беларускую дзяржаўную кансерваторыю. Працуе завучам у Лідскім музычным каледжы. Яна музыкант ад Бога, стварыла аркестр, які выступае на славутых пляцоўках свету і займае там першыя месцы. Галін сын Ілля з поспехам закончыў Лінгвістычны ўніверсітэт у Мінску (японская мова) і цяпер працуе ў Беларускім пасольстве ў Японіі.

Наташа — настаўніца. Яна вучыць дзетак пачатковых класаў у Дзятлаўскай сярэдняй школе №1. Гэта яе мара з дзяцінства. Спачатку было педвучылішча, працавала выхавальнікай у дзіцячым садку ў вёсцы Раклевічы. Потым паступіла ва ўніверсітэт. Цяжка цяпер настаўнікам: і зарплата малая, і работу трэба выконваць такую, якую настаўнікі выконваць не павінны. Але нічога не зробіш. У Наташы слаўны муж, які мае залатыя рукі, і два сыны. Адзін ужо дарослы, мае сваю сям'ю, другі яшчэ вучыцца ў гімназіі.

Самая малодшая дачка Герусаў Таня вывучылася на бухгалтара, а яе дачка Віка закончыла школу алімпійскага рэзерву ў Гродне, цяпер заканчвае там каледж.

У мінулым годзе Соф'я Баляслаўна і Барыс Іванавіч Герусы адзначылі залатое вяселле. І ўсё б нічога, ды падкралася каварная хвароба: Барыс Іванавіч перанёс інсульт, а ў Соф'і Баляслаўны тая хвароба, ад якой яшчэ не прыдумалі ратунку. Але яе воля да жыцця і вера ў лепшае выклікаюць захапленне. Шматлікія сеансы хіміятэрапіі, народныя сродкі прымусілі хваробу адступіць.

З надыходам цяпла кабета зноў накупляла курант ды індычанят, пасадзіла агарод і ўсякую хвіліну занята справай. Нічога дзіўнага, яна ж родам з вайны. А такія людзі спадзяюцца толькі на сябе, бо, на вялікі жаль, больш няма на каго. Мы ж не ў Францыі і не ў Германіі...

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.
Дзятлаўскі раён.

На здымку: *Соф'я Баляслаўна з дачкой Наташай і ўнукам Алегам.*

ПАМЯЦЬ

Давайце ўспомнім таленавітага чалавека

У маі гэтага года споўнілася 65 гадоў з дня нараджэння заслужанага артыста Беларусі **Анатоля ЖУКА.** Я не быў яго блізкім сябрам, так, добры знаёмы, жылі непадалёку. Анатоль быў вельмі цікавым чалавекам, мог быць рэзкім і добрым, самотным і вясёлым. Да яго 60-годдзя я зрабіў сяброўскі шарж з такім подпісам: «Яшчэ моцная рука ў Анатоля, у Жука, застаецца пажадаць, каб ён змог да 100 дажыць!» Але ў хуткім часе яго не стала...

Анатоль Аляксандравіч з'яўляўся членам Саюза пісьменнікаў, пісаў апавесці, сцэнарыі, апавяданні, вершы і казкі. У 2009 годзе, незадоўга да яго смерці, выйшла новая кніга «Бульвар», на кінастудыі «Беларусьфільм» быў зняты фільм «Кадэт» па аповесці «Помста матылькоў».

Пры магчымасці прашу надрукаваць верш з паэтычнага зборніка А.Жука «Туга». Можа, хто з яго калег, знаёмых прачытае гэтыя радкі і ўспомніць іх таленавітага аўтара.

З павагай — Анатоль СУХОЦКІ, архітэктар.
Мінск.

Туга

Усё гора, тужліва, не нова...
Вінаватых тут хто назаве?
Не гучыць наша родная мова —
Быццам смоль яна горла дзяўрэ.

Бы сабака бяздомны, галодны,
Пад прынукаю вечнай і злом.
Нават самыя блізкія, годныя —
Хочуць стаць з двухгаловым
арлом...

Пнуцца з львом падружыцца
англійскім...
Дзяцьку Сэма пад локаць узяць...
І калі нават хтосьці маленькі
Толькі свісне — бягом павітаць...

А Пагоня — далёка загнаная!
Ну, нізк, каб —
Хрыстос уваскрос!
Ах, радзіма ты наша забраная,
Хто ж цябе так зняважыў да слёз?!

З НАТУРЫ

«Не чую і чуць не хачу...»

...Ідзе па ходніку хлопец, энергічна размахвае рукамі, натыкаючыся на іншых прахожых. Гучна размаўляе з кімсьці, нічога не бачачы і не чуючы вакол сябе.

Даўно мы прывыклі не здзіўляцца падобнаму: чалавек з мабільнікам не адпускае яго ад вуха, гаворыць і гаворыць на поўны голас, часта з надрывам, крычыць (добра яшчэ, калі без агіднай і бессаромнай нецэнзуршчыны). Зойдзе ў транспарт інвалід, нямоглы чалавек — месца таму не саступіць, папросту не заўважыць. А вы, усе астатнія, любуйцеся на гэта, слухайце на здароўе, стараючыся неяк стрымаць сваё раздражненне, негатыўныя эмоцыі.

Зрабі такому заўвагу — дык ён, калі дастукаешся да аглухлага, зусім «лагічна» адкажа: маўляў, а што вам перашкаджае рабіць тое самае? Ніякага ж парушэння, нічога недазволенага: кожны мае права карыстацца дасягненнямі сучаснай цывілізацыі — навошта бурчэць на маладзь з-за ўласнай старэчай адсталасці? А то занурыцца які заўзятар высокіх тэхналогій і эстэтычных густаў у сваю неадлучную папсу праз навушнікі — і акустычныя пакуты тых, хто выпадкова апынуўся побач, іх зусім не тычацца. Дарэчы, як і ўсё на свеце іншае — хоць сабе беды чалавецтва, што захліснулі планету.

Канечне, я абвастраю, але сорамна, што сваім маўклівым патураннем бяздумнасці ў паводзінах некаторых маладых людзей міжволі мірымся з праявамі абыякавасці, раўнадушша. Маўляў, ці варта звяртаць увагу на такія дробязі, мо з цягам часу бяздумныя пасаладнеюць, стануць больш чуйнымі, абыходлівымі, культурнымі.

Баюся, што не ўсе такімі стануць. У многіх — апломб і ўпэўненасць дзяцей новага тысячагоддзя, быццам камп'ютары, мабільнікі, розныя ноўтбукі і т.п. скажуць і зробяць усё за іх, толькі абчапіся крутымі прычындаламі. Не. Самага галоўнага, без чаго немагчыма жыццё, — гэта радасць жывых чалавечых стасункаў вочы ў вочы, твар у твар — ніколі.

Ніякая, хоць звышкасмічная тэхніка не заменіць святлінак душэўнай цеплыні ці хаця б простай добразычлівасці ў чалавечых дачыненнях. Без гэтага ўсё губляе сэнс. Хто ж вытрывае ў халодным і аглухлым ад скрыгату непрыветным свеце?

Крый Божа, я ні ў якім разе не праціўнік цывілізацыі і прагрэсу. Але, уявіце сабе, я, дзівак, і без мабільніка (свядома яго не набываю) не пачуваю сябе абдзеленым, хоць тое рэчі карыслія. Не забытаюся, не заблукаю і ў незнаёмым лесе. Змалку, як і людзей, вучыўся яго разумець, слухаць і чуць — моцны, трывожны шум, і пяшчотны шэпат кожнага лісціка...

Аляксей БУЦЬКО, жыхар Гродна.

ПЫТАННЕ—АДКАЗ

140 перасадак

Чула, што беларускія медыкі перасадзілі сэрца дзевяці замежнікам? А колькі такіх трансплантацый яны зрабілі беларусам?
І.САЛАДУХА, Мінская вобласць.

За пяць гадоў у Беларусі было праведзена 140 аперацый па трансплантацыі сэрца. І сярод гэтых пацыентаў сапраўды дзевяць замежнікаў. *«Усе фінансавыя сродкі, атрыманыя за аказанне гэтага віду медыцынскіх паслуг замежнікам, выкарыстоўваюцца для лячэння нашых пацыентаў»,* — запэўніў галоўны пазаштатны кардыяхірург Міністэрства аховы здароўя Беларусі **Юрый Астроўскі.**

Дарэчы, як адзначыў спецыяліст, у лісце чакання на перасадку сэрца пастаянна знаходзяцца 35—40 пацыентаў.

Першую аперацыю па трансплантацыі сэрца правялі ў Беларусі ў лютым 2009 года. На жаль, Наталля Радкевіч, якая стала першай пацыенткай, памерла ў красавіку гэтага года.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ЗАДУМАЙЦЕСЯ!

Ці варта адмаўляцца ад лекаў?

За свае 55 гадоў Сяргей Пятровіч на здароўе не вельмі скардзіўся. Да дактароў звярталася толькі тады, калі ўжо добра прыпякала і патрэбны быў бальнічны ліст, калі прастуда была такой моцнай, што нават стакан гарэлкі з перцам перад сном не дапамагаў. А што тычыцца розных там таблетак, то Пятровіч кідаў іх піць, як толькі рабілася лягчэй, і ніколі не ўжываў іх увесь прызначаны дактарам тэрмін. І пачалося гэта з таго, што аднойчы ён, ад няма чаго рабіць, уважліва прачытаў паперку, укладзеную ў каробачку з таблеткамі. Прачытаў — і сумеўся. Потым ужо не мог успомніць, ад чаго тыя таблеткі дапамагаюць, але добра памятаў, якую шкоду яны могуць нарабіць. І таму не прапускаў выпадку, каб не сказаць, што таблеткі адно лечаць, а ўсё астатняе калечаць.

І вось апошнім часам прыкмеціў Пятровіч, што без асаблівай дай прычыны бывае яму неяк млосна, нават не ад цяжкай працы млеюць рукі ў лакцях. І, што вельмі напалохала Пятровіча, стала неяк мітусіцца сэрца: стук, стук і раптам раз — і маўчыць. І б'ецца далей, як ні ў чым не было. Добра б, калі раз ці два, а то некалькі раз запар.

Раённым кардыёлагам аказалася ветлівая маладая, прыгожая жанчына. У Пятровіча нават мільганула думка пра свае колішнія 35 год, але ў гэты момант сэрца зноў замітусілася. Доктарка ўважліва выслухала і агледзела пацыента, перабрала паперкі з палікінікі, прызначыла аналізы і наказала наведацца днём тэрбавацца:экстрасістала (так называецца нярэўны сардэчны рытм) — не такая ўжо рэдкая з'ява і надзейна лечыцца належнай медыцынай. Пятровіч атрымаў рэцэпт на тры прэпараты, доктарка старанна растлумачыла, які і калі якую таблетку ўжываць. Ад кардыёлага Пятровіч выйшаў у добрым настроі.

Лекі каштавалі добрую капейку. Дома Пятровіч адразу ўзяўся чытаць анатацыі да таблетак. Дзве паперкі яго задаволілі, а трэцяя, на самы дарагі прэпарат, расчаравала. Спіс супрацьпаказанняў і магчымых шкодных вынікаў быў уншушальны, таму Пятровіч адразу забыўся пра сімпатычную доктарку і вырашыў: за такія грошы столькі шкоды яму не трэба. Прэпарат яму ўдалося вярнуць у аптэку — схлусіў, што жонка ўжо купіла гэтыя таблеткі...

Усё гэта я пачуў ад самога Сяргея Пятровіча, з якім жыў у адным пакоі ў санаторыі. Мне цікава было слухаць гэтага сталяра з Гомельшчыны. Я задаў яму толькі адно пытанне: «Чым скончылася сардэчная хвароба?» І пачуў у адказ:

— Хвароба ніколі не канчаецца, яна як жанчына: з ёй або жывуць, або не жывуць. А за тое, што не піў тыя таблеткі, прызначаныя кардыёлагам, быў я жорстка пакараны: узнікла сур'ёзная хвароба страўніка, бо менавіта гэтыя таблеткі нейтралізуюць шкоднае ўздзеянне на страўнік двух іншых прэпаратаў, якія лечаць сардэчную хваробу. Добра, што своечасова прызнаўся ў сваім свавольстве кардыёлагу. Яна ўважліва так паглядзела на мяне, цяжка ўздыхнула і сказала, што я вельмі разумны. Было мне сорамна, хоць ты скрозь зямлю праваліся. Цяпер весь далечваю сваю язву ў санаторыі.

Выслухаўшы Сяргея Пятровіча, я падумаў: добра, што ён своечасова абдумаўся. А колькі беларусаў з-за сваёй бескапотнасці не слухаюць урачоў, самі сабе прызначаюць і адмяняюць прэпараты! Хаця медыкі ўжо стаміліся паўтараць: вынікі лячэння залежаць не толькі ад кваліфікацыі ўрача, але і ад таго, наколькі добрасумленна выконвае пацыент прызначэнні пацыент.

Міхась ЗАПОЛЬСКІ.

БОЛЬ

Почему власти забыли о нас?

Я, Зинаида Семеновна Исаенко, 1939 года рождения, бывшая воспитанница детского дома с зимы 1945-го по 1956 год.

Родители погибли. Отец, связной партизанского отряда, замучен, брат отца сожжен вместе с семьей за связь с партизанами. Мы — дети — остались живы только потому, что жители деревни нас не выдали.

Дети — сироты войны считаются самой пострадавшей частью населения. Мы не воевали. Но это мы ночевали в партизанских куренях, под елями. Это мы прятались от облав, когда детей забирали «на кровь». Это нас полевая жандармерия сжигала в сараях, а отбивали партизаны или отступающие немцы и не давали заживо сгореть. Это у нас фамилии Найденов или по названию населенного пункта, в котором нас подобрали. Это у нас написано в свидетельствах о рождении — «возраст восстановлен», и получается, что родились мы в основном в праздники. Это мы, воспитанники детских домов, после окончания ФЗО и ремесленных училищ стали к станкам в 14 лет. Это мы, дети войны, переростки, остались с четырьмя классами образования.

Так почему мы всю жизнь оплачиваем льготы выживших воинов? Они вырастили своих детей, получили без очереди жилье, получают повышенную пенсию. Это, конечно, справедливо. Но почему нас исключили со всех законов, дающих право на льготы (Жилищный кодекс, «Закон о ветеранах»). А ведь до 1991 года в законе четко было указано: «К семьям погибших относятся дети в случае гибели обоих родителей независимо от семейного положения» со всеми вытекающими отсюда льготами.

Это у нас отняли сбережения, а теперь начисляют за приватизацию квартиры по 100 миллионов белорусских рублей...

Вот и сейчас к Дню освобождения Беларуси от фашистских захватчиков участникам войны, вдовам, узникам, блокадникам выделена материальная помощь. Но не нам. Почему нас государство обделяет?

С уважением — Зинаида ИСАЕНКО.

ЧТО ТАМ, В УКРАИНЕ?

Жители Краматорска массово покидают город

Как написал на своей странице в Facebook местный журналист Александр Олейник, в городе паника, его покидают все, вне зависимости от политических убеждений. Многие жители остались практически без средств к существованию, так как казначейство не работает уже месяц. Рабочие увольняются с заводов.

В Краматорске заканчиваются запасы питьевой воды. Ситуация в городе обострилась после аварии на очистных сооружениях в соседнем Славянске, где продолжаются активные действия украинских военных против вооруженных сепаратистов.

За «круглый стол» в Донецке

Президент Украины **Петр Порошенко** не исключает возможности проведения «круглого стола» в Донецке с участием разных сторон конфликта, которые поддерживают мирный план президента. Об этом глава государства заявил во время встречи с председателем Донецкой областной администрации **Сергеем Тарутой.**

Силы сепаратистов на исходе

На юго-востоке Украины продолжаются кровопролитные сражения между сепаратистами и украинскими военными. Силы повстанцев, по словам председателя Верховного совета самопровозглашенной «Донецкой народной республики» **Дениса Пушилина,** на исходе, поэтому он попросил у России ввести миротворческие войска, сообщает «Русская служба новостей». Между тем лидеры «Луганской народной республики» обратились к 15 странам и регионам за признанием.

«Мы сейчас держимся из последних сил. Стоит это признать. Ополченцы, взявшие в руки автоматы, они ко всему готовы, но мирных граждан надо спасать. У нас много добровольцев, но их недостаточно, чтобы остановить гражданскую войну», — заявил Пушилин.

Задержан из-за растраты казны

В самопровозглашенной «Донецкой народной республике» нашли подтверждение распространившимся накануне слухам о задержании так называемого народного мэра Славянска **Вячеслава Пономарева.** По словам депутата городского Совета **Виктории Пациоры,** Пономарев задержан по подозрению в растрате городской казны.

СРАВНИМ

Как изменились цены в Украине?

Полгода назад на страницах газеты «Народная Воля» мы сравнили цены на продукты питания в Беларуси и Украине. За это время политическая ситуация в соседней стране изменилась кардинальным образом. Майдан, бегство Януковича из страны, аннексия Крыма и фактически война в двух восточных областях украинского государства — все это пережила и переживает Украина.

Российские эксперты предрекали скорую экономическую кончину стране, отводили максимум два месяца, после чего в Украине случится обвал. Но вот идет уже четвертый месяц с момента озвучивания страшных прогнозов, а обвала все нет, и, судя по всему, он даже не предвидится. Хотя, конечно, предпосылки для столь мрачных прогнозов были. Казна пуста, поступления от налогов снизились, экономические связи нарушились, гривна начала падать. По отношению к доллару США курс гривны за эти полгода сначала снизился почти в два раза — с 8,25 гривны до 15, но потом спекулятивное падение остановили, и сейчас курс стабилизировался в районе 11,50 гривны за один доллар США.

Как изменились цены на товары и услуги в Украине?

Все мы помним обвал 2011 года в Беларуси, когда моментально, следом за падением курса белорусского рубля, взлетели цены практически на все. В Украине все несколько не так, как в Беларуси. На импортные товары цены, конечно, выросли, потому что они привязаны к доллару и евро и, соответственно, меняются следом за колебанием гривны. А на украинские товары цены изменились не сильно.

КАК ВЫРОСЛИ ЦЕНЫ НА ПРОДУКТЫ В КИЕВЕ

Наименование продукта	Гипермаркет «Ашан» (Киев), стоимость в гривнах (декабрь 2013 г.)	Гипермаркет «Ашан» (Киев), стоимость в гривнах (июнь 2014 г.)	Разница в % между ценой в декабре 2013 г. и в июне 2014 г.
Цыпленок бройлерный, 1 кг	19.20	22.22	+16%
Куриная голень, 1 кг	25.87	26.63	+3%
Куриное филе, 1 кг	34.99	39.75	+14%
Телятина, тазобедренная часть без кости, 1 кг	69.95	69.95	0%
Свинина, тазобедренная часть без кости, 1 кг	45.96	53.95	+17%
Сосиски, 1 кг	43.85	43.60	-0.1%
Колбаса вареная «Докторская», 1 кг	50.80	47.85	-6%
Яйцо куриное, категория С1, 1 десяток	11.00	7.30	-34%
Мука в/с, 2 кг	8.13	10.67	+31%
Гречка, 1 кг	7.12	11.10	+56%
Рис круглый, 1 кг	10.22	11.17	+15%
Спагетти, 500 г	4.35	5.05	+16%
Сахар, 1 кг	9.19	11.90	+30%
Масло подсолнечное раф. «Щедрый дар», 1 бут.	12.99	15.57	+20%
Масло сливочное 72,5%, 200 г	11.20	12.55	+12%
Сыр твердый, 50%, 1 кг	64.40	68.50	+6%
Сметана, 25%, 0,5 л	11.11	14.07	+27%
Молоко, 2,5%, 1 л	12.65	10.57	-17%
Творог, 9%, 200 г	11.10	11.97	+8%
Кефир, 2,5%, 1л	6.45	8.43	+31%
Чай, 100 пакетов	40.44	41.06	+2%
Чай «Ахмад», 100 г	18.45	20.00	+8%
Кофе растворимый «Нескафе Голд», 200 г	58.99	61.39	+4%
Кофе молотый «Якобс Монарх», 100 г	32.22	32.56	+1%
Сок «Сандора», апельсиновый, 1 л	9.75	11.85	+22%
Сок яблочный «Садочек», 2 л	14.64	16.87	+15%
Шампиньоны, 1 кг	23.99	17.82	-26%
Общая стоимость	669.01	704.35	+5%

Примечание: *1. С учетом большого ассортимента продуктов в гипермаркете на некоторые товары дана минимальная цена, по которой можно приобрести соответствующий продукт. 2. Проценты округлены до целых чисел.*

Коммуналка (плата за отопление, газ, воду, свет, содержание домов, вывоз мусора и т.д.) вообще осталась на прежнем уровне. Такой она, кстати, остается на протяжении последних нескольких лет! Стоимость проезда в общественном транспорте Киева изменилась только в маршрутных такси: была 2,5—3 гривны, а стала 3—4 гривны. Талончик на одну поездку в автобусе, троллейбусе, трамвае как стоил 1,5 гривны, так и стоит. Проезд в метро по-прежнему стоит 2 гривны.

Цены на услуги, такие как, например, парикмахерские, ремонт обуви и одежды, тоже не изменились. Стоимость арендной платы за квартиру тоже осталась на прежнем уровне. Если квартиросъемщик платил в гривнах, то и сейчас платит ту же сумму, а если рассчитывался за аренду в привязке к валюте, то курс был зафиксирован такой, какой был до падения гривны.

А вот что упало в цене, так это стоимость жилья в Киеве, причем квартиры подешевели как на вторичном рынке, так и в новостройках. Например, 1 квадратный метр в строящемся доме до Майдана стоил 7 тысяч 800 гривен, а сейчас — 6 тысяч 400. И это несмотря на то, что курс гривны по отношению к доллару вырос на 40%.

Что касается продуктов, то на что-то цены выросли, на что-то нет. В среднем продукты подорожали на 5%. Но, например, не вошедшие в таблицу цены на клубнику, черешню, помидоры и огурцы нового урожая остались на уровне цен июня прошлого года.

Сейчас наступил такой момент, когда в Украине семьи, которые имеют стабильный доход в валюте, свои расходы сократили как минимум на треть по сравнению с тем, что было в декабре, а те, у кого доход не индексируется по отношению к изменению стоимости гривны, вынуждены затянуть пояса потуже, но пока не существенно.

Александр ЦЫНКЕВИЧ,
собственный корреспондент
«Народной Воли» в Украине.

КОРОТКО

США помогут Ираку

Власти США заявили о своей готовности оказать помощь Ираку в борьбе с боевиками из группировки «Исламское государство Ирака и Леванта», за последние два дня взявшими под контроль города Тикрит и Мосул.

Совет Безопасности ООН осудил нападения боевиков на иракские города. По словам представителей ООН, гуманитарная ситуация вокруг Мосула, откуда были вынуждены бежать около полумиллиона жителей, «крайне сложная и ухудшается с каждой минутой».

Генеральный секретарь ООН **Пан Ги Мун** обратился к международному сообществу с призывом проявить солидарность с властями Ирака, которым, по его словам, приходится противостоять «столь серьезной угрозе безопасности страны».

Новый Председатель Генассамблеи ООН

Министр иностранных дел Уганды **Сэм Кутеса** избран Председателем Генеральной Ассамблеи ООН. Его кандидатуру выдвинули и единогласно поддержали представители Африканского союза. Председатель Генассамблеи избирается на один год из числа стран — членов ООН.

«Надеюсь, что совместно мы сможем содействовать уничтожению бедности и голода на планете и создать предпосылки для устойчивого развития и лучших условий жизни для всех», — заявил С.Кутеса.

Президент Египта извинился

Новоизбранный президент Египта **Абдель-Фаттах ас-Сиси** лично принес извинения одной из женщин, которая подверглась сексуальным домогательствам во время его инаугурации. Об этом пишет газета The Independent.

Ас-Сиси навестил пострадавшую в больнице и подарил ей букет красных роз. «Я пришел, чтобы сказать вам и каждой египетской женщине, что мне очень жаль. Я извиняюсь перед каждой египтянкой», — заявил он.

В воскресенье, 8 июня, во время инаугурации ас-Сиси несколько женщин подверглись сексуальному насилию на центральной каирской площади Тахрир в Каире.

Ford начнет производство автомобильных деталей из помидоров

Автомобильная корпорация Ford Motor и продовольственная компания Heinz договорились о сотрудничестве. Гигант американского автопрома собирается использовать сухие шкурки помидоров, которые остаются при производстве кетчупа, для создания пластиковых деталей для машин, пишет журнал Time.

По мнению авторов проекта, применение пластика, изготовленного на биологической основе, будет способствовать сокращению использования нефтепродуктов, а также поможет снизить негативное воздействие автомобилестроительной промышленности на окружающую среду.

ПУНКТ ПОГЛЯДУ

Цімаці Гартан ЭШ:
«Дактрына Пуціна вельмі небяспечная не толькі для Усходняй Еўропы»

Цімаці Гартан Эш (нар. у 1955 г.) — вядомы брытанскі гісторык, прафесар у галіне еўрапейскіх даследаванняў каледжа ім. Св. Антонія Оксфардскага ўніверсітэта. Аўтар мноства кніг, з якіх большасць прысвечана праблемам сучаснай гісторыі Цэнтральнай і Усходняй Еўропы («Рэвалюцыя «Салідарнасці», «Магічны ліхтар: Рэвалюцыі ў Варшаве, Празе, Берліне, Будапешце», «Мая персанальная справа: З архіва Штазі» , «Гісторыя сучаснасці», «Факты падрыўнога кшталту» і інш.). З 2004 г. вядзе пастаянную рубрыку ва ўплывовай газеце «Гардыян». У апошнія месяцы апублікаваў шэраг артыкулаў пра сучасныя падзеі ва Украіне.

Сёння Цімаці Гартан Эш — госць «Народнай Волі».

— 7 чэрвеня Пётр Парашэнка прыняў прысягу ў якасці новага прэзідэнта Украіны. Што гэта, на вашу думку, павінна азначаць для Украіны, для развіцця падзей у гэтай краіне? Чаго мы можам чакаць у бліжэйшыя некалькі месяцаў?

— Гэта добры знак, што ўкраінцы маюць канкрэтны і хутка вызначаны вынік выбараў. Што з гэтага вынікае? Сёння зразумела, што Украіна застанецца суверэннай, незалежнай дзяржавай. З пэўнымі межамі — на жаль, на дадзены момант без Крыма. Пытанне другое: якая гэта будзе дзяржава — гэта, вядома, таксама важна. Але незалежнасць, суверэнітэт Украіны сёння адпавядаюць інтарэсам усіх бакоў. Па-першае, гэта вельмі патрэбна самім грамадзянам — ці ва ўсходняй, ці ў заходняй, ці ў паўднёвай, ці ў паўночнай Украіне (і такія падзелы таксама існуюць!). Па-другое, гэта ў інтарэсах Еўропы, і, па-трэцяе (звярніце ўвагу!), гэта ў інтарэсах Расіі. Я хацеў бы асабліва гэта падкрэсліць. Я, напрыклад, згодны з Міхаілам Хадаркоўскім, што надзеяй незалежнай, суверэннай, дэмакратычнай Расіі з'яўляецца суверэнная, незалежная, дэмакратычная Украіна.

— Калі я не памыляюся, вы ў адным з артыкулаў пісалі, што Захад павінен знайсці агульную мову таксама з украінскімі алігархамі — такімі як Рынат Ахметаў. Але ва Украіне нават згадка пра іх можа выклікаць пачуцці вельмі спрэчныя, асабліва сярод тых, хто на працягу ўсёй халоднай восені і зімы стаяў на Еўрамайдане. Як даць рады ў гэтай сітуацыі?

— Вы ведаеце, палітыка заўсёды звязана з праблемай, як сумясціць рэалізм і рамантызм. Гэта заўсёды і ўсюды так. Існуе, відавочна, праблема: Еўрамайдан — гэта масавы рух па сваёй сутнасці ідэаліс-тычны. А ёсць і рэаліі. Улада ва Усходняй Украіне практычна не існуе. Ёсць такія людзі, як Ахметаў або Фірташ, прадстаўнікі розных іншых уплывовых груп. І з гэтым неабходна лічыцца, бо, паўтаруся, інстытуты дзяржавы ў гэты момант там вельмі слабыя. Вядома ж, і сам Пётр Парашэнка з'яўляецца алігархам, але алігархам цывілізаваным. Эндру Карнегі ў ЗША некалі таксама быў алігархам (уплывовыя людзі ў XIX стагоддзі былі ўсе алігархі!). І той жа Хадаркоўскі, да нядаўняга часу, у Расіі... З чаго трэба пачынаць? Практычна сёння Парашэнку неабходна пагадненне з алігархамі — і з Ахметавым, і з Фірташам, каб пачаць адбудову дзяржавы, прытым дзяржавы праваВОЙ. І тут, вядома, складанасць. Калі вы пачынаеце з «пакта з д'яблам», як кажуць немцы, узнікае праблема з аднаўленнем і ўспрыманнем законнасці. Але іншага выбару проста няма!

— Вы сказалі, што Украіна будзе існаваць як суверэнная, незалежная дзяржава, але, «на жаль, без Крыма». Чаму так?

— Тое, што Уладзімір Пуцін нарабіў у Крыме, гэта не толькі абуральна, гэта стварае велізарную пагрозу ўсталяванаму міжнароднаму парадку. Згодна з гэтым парадкам, нельга адназначна сцвярджаць, што вы ніколі не зможаце змяніць межы існуючых дзяржаў. Але ўсё гэта павінна быць зроблена шляхам перамоў, законным спосабам. Абсалютная згода патрабуецца ад розных бакоў. Але калі Захад не гатовы, а ён не гатовы, выкарыстоўваць вайсковую сілу, то на дадзены момант не існуе рэальнага шанцу неадкладна вярнуць Крым Украіне... Мы арыентуемся на тое, што мы можам у гэты момант змяніць, а не на тое, чаго мы змяніць не можам.

— А ці мае права Расія рабіць нешта такое, як «абараняць рускі свет»?

— О, гэта вельмі добрае пытанне! Важнае і для Расіі, і для ўсяго свету. Цяперашні свет такі, што практычна ўсюды існуе нямала розных меншасцяў. Можна і трэба ўспрымаць свет, між іншым, асабліва акцэнтуючы ўвагу на пытаннях мовы і культуры. Але што такое «рускі свет»? Вядома, мы не можам прыняць гэты прынцып такім, які ён ёсць у рэальнасці! Калі Англія захоча бараніць усіх, хто гаворыць па-англійску, то што — яна будзе мець права ўмешвацца з ужываннем вайсковай сілы, каб анексаваць Новую Зеландыю, Аўстралію, Канаду і ў дадатак, Злучаныя Штаты? Вядома, гэта не можа быць прынята! Але, з іншага боку, дбанне пра захаванне культурна-моўнай тоеснасці прадугледжана ў міжнародным праве. Гэта для мяне вельмі важныя пытанні, і я зусім не адмаўляю людзям у ажыццяўленні іх правоў цывілізаванымі сродкамі. Але мэты ніяк не могуць апраўдваць сродкаў, калі гэтыя сродкі брутальныя. Дактрына Пуціна вельмі небяспечная не толькі для Усходняй Еўропы, але і для ўсяго сусветнага ладу.

— У Расіі, паводле самых апошніх апытанняў сацыёлагаў, узровень нянавісці альбо варожасці да ЗША дасягнуў гістарычнага максімуму. У чым можна бачыць прычыну гэтага?

— Я ўпэўнены, што Пуціным кіруе пачуццё вялікай паразы. Аднойчы ён сказаў, што распад СССР быў самай вялікай геапалітычнай катастрофай XX стагоддзя. Пытанне толькі ў тым, ці была гэта параза ў халоднай вайне супраць Злучаных Штатаў, альбо, можа, усё-такі тут гаворка ішла пра паразу ў змаганні за каштоўнасці і памкненні грамадства — і не толькі ў Польшчы, Украіне ці Беларусі, але і ў самой Расіі? Гэта важна. Канстанцін фон Эгерт *(публіцыст, аналітык, супрацоўнік шэрагу маскоўскіх СМІ. —* **Л.Б.**) аднойчы сказаў, што самай важнай падзеяй у знешняй палітыцы Расіі за апошнія гады была ўкраінская «аранжавая рэвалюцыя». Але ж тое было 10 гадоў таму! Проста Пуціным гэтая падзея інтэрпрэтуецца не інакш, як змова ЦРУ, Германіі, усяго Захаду і г.д. Я сам пабываў на першым Майдане на працягу дзесяці дзён. Вельмі добра, што я бачыў усё на свае вочы: гэта быў украінскі рух, ініцыятарамі якога былі жыхары гэтай краіны, асабліва моладзь. Была, вядома, пэўная дапамога з боку Захаду, але вельмі нязначная. Расія тады падтрымлівала Януковіча куды як сур'ёзней!

Вялікая частка расіян проста верыць у канспіралагічныя версіі сучаснай гісторыі. Паводле іх меркавання, ва ўсім, што адбылося пасля 1991 года на постсавецкай прасторы, вінаваты ЦРУ і наогул ЗША. Гэткая інтэрпрэтацыя гісторыі з'яўляецца, у прынцыпе, няслушнай, але для мноства расіян яна вельмі прывабная. І яна падтрымліваецца расійскімі дзяржаўнымі СМІ. Праанаалізаваўшы сітуацыю з Мілошавічам у Югаславіі ў канцы 1990-х гадоў, адзін з самых вядомых брытанскіх гісторыкаў заўважыў: калі б асноўныя тэлеканалы ЗША на працягу 10 гадоў знаходзіліся пад кантролем экстрэмістаў з Ку-клукс-клана, большасць амерыканцаў зрабілася б ультрарадыкальнай ...

А ў Расіі гэта адбылося! Я павінен дадаць, што гэтыя «расійскі Ку-клукс-клан» вельмі добра знаёмы з сучаснымі тэхналогіямі прапаганды. Увесь час у паведамленнях пра Украіну праводзіцца думка, нібыта фашысты, нейкія выдуманыя казакі, антысеміты там захапілі ўладу. І гэта так прафесійна робіцца! Вельмі цяжка супрацьстаяць таму, хто дае хуткія і безапеляцыйныя адказы на ўсе пытанні. У ажыццяўленні Расіяй анексіі Крыма, напрыклад, былі два вырашальныя чыннікі. Першы — гэта т.зв. «зялёныя чалавечкі» (арганізаваныя спецслужбамі Расіі), а другім важным чыннікам было тое, што там адключылі ўкраінскія тэлеканалы і інфармацыя ішла толькі з аднаго боку, тэндэнцыйна пададдзеная.

— Ну і апошняе пытанне. Яно звязана з Беларуссю, бо я не магу абысці ў размове гэтую тэму. Падзеі ў суседняй, і нам вельмі блізкай, Украіне, у некаторай ступені шакіравалі праеўрапейскую супольнасць у Беларусі. Часам можна пачуць вось такія разважанні: «Ну, нават калі дэмакрат, не настроены супраць Захаду, пераможа на выбарах Лукашэнку (калі, вядома, выбары будуць выбарамі), Пуцін назаўтра ж увядзе свае войска ў Беларусь і не дазволіць гэтаму прэзідэнту нават прынесці прысягу». Ці мае Беларусь тут нейкі шанец для сябе і, калі так, што гэта мог бы быць за шанец?

— Як кажуць тыя ж немцы, гэтае пытанне ключавое. Мне гэта вельмі блізка да сэрца, бо я лічу, што незалежная і суверэнная Беларусь важная для еўрапейскага парадку. Але, на жаль, тое, што падыходзіць, напрыклад, для Эстоніі, Латвіі, Літвы, можа не быць непасрэдна карысным для Беларусі. Сёння мы глядзім найперш, як абараніць інтарэсы народаў Балтыі... Небяспека палягае ў тым, што ўвесь час пэўнымі сіламі робіцца спробы стварыць новую жалезную заслону ў Еўропе. Калі пазіцыя Украіны на працягу пэўнага часу змянілася, дык Беларусь пакуль што спрабуе знайсці сябе з другога боку заслоны! Як пазбегнуць гэтай небяспекі? Праз Еўрапейскі Саюз, і найперш праз Германію. Бо, урэшце, Расія эканамічна вельмі моцна залежыць ад ЕС — значна мацней, чым ЕС ад Расіі. Але Еўрапейскі Саюз павінен быць сапраўды саюзам — саюзам эканамічным і энергетычным! Ёсць некаторыя еўрапейскія дамоўленасці, якія жыццёва важныя для Расіі — і гэта дае шанец Беларусі! Бо гэтыя дамоўленасці ў кожным выпадку маюць вялікі ўплыў на ўнутраную палітыку Расіі. Беларусі могуць дапамагчы не ЗША ці НАТА, а Еўрапейскі Саюз. І ў першую чаргу, паўтараю, Германія. Я заўсёды падкрэсліваю, што трэба гаварыць з Пуціным на мове, якую ён разумее, — гэта значыць па-нямецку!

Лявон БАРШЧЭЎСКІ.

ПУЛЬС

Джордж Буш-старший отмечает 90-летие

Праздновать юбилей именинник будет в своем доме в городке Кеннебанкпорт, в штате Мэн, где они с супругой Барбарой обычно проводят лето. Как ожидается, поздравить 41-го президента США приедут около 200 человек. В минувшее воскресенье свой 89-й день рождения отпраздновала Барбара.

У Ізраілі новы прэзідэнт

У Ізраілі выбралі новага — дзясятага па ліку — прэзідэнта. Ім стаў **Рэўвен РЫЎЛІН.**

Рыўлін нарадзіўся ў Ерусаліме ў 1939 годзе, па адукацыі ён юрыст, ва ўрадзе **Арыэля Шарона** займаў пасаду міністра сувязі. У 2007 годзе таксама балатаваўся ў прэзідэнты, але прайграў **Шымону Перэсу.**

Жанаты, мае чацвёра дзяцей і столькі ж унукаў. Апошнія 35 гадоў з'яўляецца вегетарыянцам.

У СУСЕДЗЯЎ

«Удар шаблі»-2014

У Латвіі пачаліся найбуйнейшыя міжнародныя тактычныя вайсковыя вучэнні «Удар шаблі»-2014, паведамляе мясцовае тэлебачанне. Амаль пяць тысяч вайскоўцаў і 800 адзінак ваеннай тэхнікі з Канады, Даніі, Эстоніі, Фінляндыі, Літвы, Нарвегіі, Вялікабрытаніі і ЗША адпрацоўваюць баявыя дзеянні на палігоне, які знаходзіцца на паўночным захадзе ад Рыгі. Вучэнні пачаліся 9 чэрвеня і працягнуцца да 20 чэрвеня.

К РАЗМЫШЛЕНИЮ

Джо Байден о росте китайской экономики

В ходе выступления, посвященного внешней политике, вице-президент США **Джо Байден** остановился на опасениях, связанных с ростом экономической мощи Китая.

Выступая перед выпускниками академии ВВС, он признал, что в Китае *«выпускается в шесть-восемь раз больше ученых и инженеров, чем в США».*

Но тут же Байден подчеркнул: *«Попробуйте назвать мне хотя бы один инновационный проект, одно инновационное изменение, один инновационный продукт, появившийся в Китае».*

ПАМЯЦЬ

Просьба да жывых

На наступным тыдні з друку павінна выйсці новая паэтычная кніга Генадзя Бураўкіна «Нагаварыцца з зоркамі». Адзіны, сігнальны, яе экзэмпляр з'явіўся за тры дні да смерці паэта. Гэта было галоўнае яго жаданне апошніх дзён.

Пра гэтую просьбу Генадзь Мікалаевіч сказаў 17 мая — у шуфлядзе яго пісьмовага стала ляжалі два нататнікі з вершамі, якія былі напісаны ў 2009—2013 гадах часткова ў Мінску, а пераважна на лецішчы ў Крыжоўцы. Ён папрасіў падрыхтаваць кнігу цягам двух тыдняў. Казаў яшчэ: «Рабі яе як чарговую маю кнігу, а не як пасмяротную. Пасмяротныя будуць пасля». Назву ж даў паводле радка з аднаго са сваіх вершаў — «Нагаварыцца з зоркамі». Ён, безумоўна, прадчуваў свой хуткі сыход, і два тыдні — гэта быў той максімум, на які Генадзь Мікалаевіч мог яшчэ разлічваць. Практычна так яно і сталася — ён пайшоў з жыцця праз дзесяць дзён пасля таго, як назваў апошняе і галоўнае сваё жаданне.

Зрэшты, мы паспелі зрабіць кнігу за тыдзень. Кажу «мы», бо выданне кнігі — справа калектыўная. Почырк Генадзя Мікалаевіча не самы разборлівы, і мы расчытвалі яго разам з жонкай паэта Юліяй Якаўлеўнай і дачкой Бураўкіных Святланай. Над гэтымі сшыткамі сядзелі тры вечары запар, да самай ночы, і з сябрам Генадзя Мікалаевіча — паэтам Уладзімірам Някляевым, які і стаў рэдактарам кнігі (між іншым, Бураўкін распавядаў, як пасля смерці Рыгора Барадуліна да яго завітаў Някляеў, які казаў: «Ну вось, Генадзь, засталіся мы з табой удвух»). А ёсць жа яшчэ вярстальшчык Канстанцін Лісецкі, мастак Зміцер Гупянец і — бізнесовец і мецэнат Павел Береговіч, які і дапамог ажыццявіць гэтую апошнюю мару паэта і якому Генадзь Мікалаевіч, даведаўшыся пра ўдзел у яго лёсе Паўла, у той жа дзень прасіў перадаць свае словы ўдзячнасці: «Я проста шчаслівы, што і мяне таксама кранулiся сваім мяккім крылом яго ўвага, яго дабрыня. Дзякуй, Павел дарагі, дзякуй!». Нарэшце, давёў нашу справу да фіналу выдавец Генадзь Вінярскі...

Аднак 26 мая, калі быў у Бураўкіна, а прайшоў толькі тыдзень, як ён агучыў сваю просьбу, Генадзь Мікалаевіч нечакана папрасіў... сваю кнігу. Яна ж у той час была толькі напалову звярстаная, недаробленай заставалася вокладка. «Кніга будзе толькі напрыканцы тыдня», — адказаў я, хоць і сам не надта верыў у тое, бо надрукаваць кнігу ў тыпаграфіі — справа не аднаго дня. «Ты не паспееш, — з дакорам сказаў Бураўкін. — Я не дачакаюся. Але рабі кнігу, як і рабіў...»

У той дзень ад Бураўкіна я пайшоў у поўнай разгубленасці. Ясна было толькі адно: заўтра кніга павінна быць. Але якім чынам? Наперадзе была палова дня, ноч, нарэшце раніца. За гэты час мы і дарабілі кнігу — позна ўвечары дарасчыталі з Някляевым вершы, да раніцы я сядзеў за камп'ютарам, а ўжо апоўдні вёрстка была гатовая. У той жа вечар дзякуючы Генадзю Вінярскаму кнігу сабралі ў тыпаграфіі ўручную. Праз гадзіну мы былі ў Бураўкіна.

Мы прыйшлі з яго новай кнігай: Уладзімір Някляеў з жонкай Ольгай, Глеб Лабадзенка, дома былі дачка Бураўкіных Святлана і сын Аляксей і, канешне, Юлія Якаўлеўна. Мне падалося, што Генадзь Мікалаевіч і сам спачатку не паверыў у тое, што галоўнае яго жаданне апошніх дзён усё ж здзейснілася. Ён нейкі час трымаў кнігу ў руках, пасля паднёс яе да вуснаў... Мы адкрылі бутэльку шампанскага, і Някляеў чытаў вершы з новай кнігі сябра. Генадзь Мікалаевіч практычна ўвесь час маўчаў — сіл гаварыць ужо амаль не было, і толькі напрыканцы ён сказаў-выдыхнуў: «Дзякуй, хлопцы, дзякуй вам, за ўсё дзякуй». Уладзімір Някляеў пасля напісаў: «За тры дні да ягонай смерці мы прынеслі яму ягоную кнігу вершаў. Апошнюю. Ён проста прагнуў яе ўбачыць, бо разумеў, ведаў, што яна — развітальная... І трэба было бачыць ягоны твар, калі ён узяў кнігу ў рукі. Гэта было не шчасце ці радасць, цяжка шчасцю ці радасці выявіцца на мяжы жыцця і смерці, — гэта было Вялікае Супакаенне. Што жыццё пражыў, як належыць. Зрабіў у ім, што мог. Так сыходзяць паэты...»

АПОШНІ ВЕРШ ГЕНАДЗЯ БУРАЎКІНА

* * *

Людміле Кашкурэвіч

У кватэры настылай
Я шукаю прытулку ў мальбе...
Мой адзіны,
Мой мілы,
Навучы мяне жыць без цябе.

Я хаджу, як сляпая,
Пераблытаўшы ночы і дні.
Мне цябе не хапае.
Ты хоць зрэдку мне ціха шапні.

Як набрацца мне сілы,
Каб не згаснуць у чорнай журбе?
Мой адзіны,
Мой мілы,
Навучы мяне жыць без цябе!..

21.XII.2013 г.
Мінск

Зрэшты, варта дадаць яшчэ вось што. Усе гэтыя дні, пакуль Генадзь Мікалаевіч быў у стане гаварыць, мы размаўлялі пад дыктафонны запіс. Гэта была яшчэ адна яго просьба. І калі 23 мая былі разам з Міхасём Скоблам і сказалі Генадзю Мікалаевічу, што наўрад ці ёсць пра што яму шкадаваць, апроч толькі аднаго — што жыццё сыходзіць, бо пражыта ім жыццё годна і недарэмна, Генадзь Мікалаевіч пагадзіўся: «Не, не дарэмна. Гэта я смела скажу, таму што тры рэчы, якія я зрабіў, робяць мне гонар: гэта тое, што я стварыў нацыянальнае Беларускае тэлебачанне; тое, што ўдзельнічаў у абароне Быкава; трэцяе — кангрэс за Незалежнасць». Тут трэба ўдакладніць, што пад абаронай Васіля Быкава ён меў на ўвазе гісторыю 1966 года, калі разам з Анатолем Вярцінскім напісаў ліст у ЦК КПБ — з патрабаваннем спыніць шальмаванне аўтара «Мёртвым не баліць». Гэта быў сапраўды адважны ўчынак, пра які нават ішлі данясенні з КДБ СССР у ЦК КПСС — пра гэта Бураўкін даведаўся адносна нядаўна. Што ж тычыцца кангрэса, дык ён меў на ўвазе Усебеларускі з'езд 2000 года, на якім дэлегатамі з усёй краіны быў прыняты Акт незалежнасці Беларусі. Бураўкін — разам з Рыгорам Барадуліным, Радзімам Гарэцкім і Анатолем Грыцкевічам — быў сустаршынёй з'езда. Зрэшты, Міхась сярод відавочных заслуг Бураўкіна назваў яшчэ яго «Калыханку», якая ўзгадавала не адно пакаленне дзетак. Я ж дадаў, што ў «плюсы» трэба дадаць паэзію Генадзя Мікалаевіча і, канешне, яго вялікую сям'ю (у Бураўкіных двое дзяцей і чацвёра ўнукаў). І Генадзь Мікалаевіч жартам адказаў: «Не вялікая — магла быць большая. Але выдатная сям'я, выдатная!»

І, нарэшце, апошняе. У адзін з тых майскіх дзён (калі быць дакладным, дык 20-га) я запытаўся ў Генадзя Мікалаевіча, што б ён сказаў усім нам — тым, хто застаецца? І Бураўкін пасля невялічкай паўзы назваў яшчэ адну, мусіць, найгалоўную сваю просьбу: «Да тых, хто застанецца, у мяне адна вялікая просьба: берагчы Беларусь, прадаўжаць тое, што зрабілі і недарабілі яе сыны лепшыя. І спадзявацца, што ўсе мы — і тыя, што былі, і тыя, што будуць, і тыя, што ёсць, — усе мы вечныя. Вечныя ў нашай мове, вечныя ў нашай гісторыі, вечныя ў беларускай зямлі, у беларускім слове».

Сёння гэтыя словы гучаць як запавет. Запавет чалавека, які, пайшоўшы да сваіх сяброў Васіля Быкава і Рыгора Барадуліна, навечна застаўся ў беларускай гісторыі і ў беларускім слове. У вечнасці нябеснай і ў вечнасці зямной.

Сяргей ШАПРАН.

P.S. Што тычыцца кнігі «Нагаварыцца з зоркамі», дык замовіць яе можна на сайце: www.labadzenka.by

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ

Смерць — вечная адсутнасць, якая страшней з а смерць.
9 дзён па Генадзю Бураўкіну...
Больш за тры месяцы няма Рыгора Барадуліна...
Сказаць, што без іх адзінотна, — не сказаць нічога...
Але верш не пра гэта. Не пра іх смерць, а пра тое, чым яны жылі.
І з чым сышлі...

Вечная адсутнасць

Па маёй, па тваёй, па чужой ці па нашай віне
Беларусь у знявазе, мане, у сабачым лайне.
І калі памірае праз роспач і скруху паэт,
Ён не той пакідае, у якім нарадзіўся, сусвет.

Той сусвет быў Айчынай. Калыскай ягонаю быў.
Ён паэта люляў, малаком роднай мовы карміў,
Баіў байкі яму —
Там у кожным паэтавым сне
Бай хадзіў па сцяне
У чырвоным сваім каптане...

Баю-бай, баю-бай. Спяць, раскінуўшы рукі, сыны.
Сняцца некаму рускія, некаму польскія сны.
У сваім каптане той жа Бай над калыскаю той,
Толькі з мовай чужою — душою чужой і крывёй.

Спіце, воі. Мужчыны. Далёка яшчэ да відна.
Вы праспалі Айчыну! І ў снах беларускіх яна
Не Пагоняй ляціць, а ваўчыцай на бруху паўзе
І сама сабе лапу, каб вырвацца з пасткі, грызе.

Баю-бай, баю-бай. Спіце, дзеткі, бяспамятным сном.
Маладыя ваўкі! Піце матчыну кроў з малаком!..
Даганяйце па следзе, што ў кожным паэтавым сне
Чырванее на лёсе,
на лёне,
на белым, як смерць, палатне...

НЕРУХОМАСЦЬ

Не шчодры падарунак

Ці зменіць сітуацыю на рынку нерухомасці навіна аб тым, што «Беларусбанк» з 9 чэрвеня гатовы выдаваць крэдыты на жыллё?

З кастрычніка 2013-га банк такіх крэдытаў не выдаваў. Сёння ж іх змогуць атрымаць грамадзяне, якія заключылі дамовы куплі-продажу жылля, пабудаванага па замове дзяржавы. Крэдыты будуць прадастаўляцца на тэрмін да 15 гадоў з працэнтнай стаўкай 37,5% (!) гадавых. Згодна з паведамленнем прэс-службы «Беларусбанка», максімальная сума крэдыту будзе складаць 75% ад кошту жылога памяшкання, а для шматдзетных сем'яў, у якіх ёсць трое і больш непаўналетніх дзяцей, сума крэдыту можа скласці 95% ад агульнай кошту пакупкі. Ці шмат людзей захочуць скарыстацца такой паслугай? Ці пачнецца новы кватэрны бум?

На сённяшні дзень на рынку нерухомасці назіраецца стагнацыя — кошты на жыллё не падаюць і не растуць. Сітуацыя трымаецца з паўгода. А за год да стагнацыі назіралася паступовае павышэнне коштаў. Паводле ацэнак экспертаў нічога дзіўнага ў тым, што рынак завіс, няма. Прычынай гэтага з'яўляецца адсутнасць эканамічнага абгрунтавання павышэння коштаў. Так бывала не аднойчы. Дык, можа, выдача крэдытаў стане штуршком для ажыўлення рынку? Дырэктар агенцтва «Цэнтрастыль» **Анатоль ЗВЕЗДЗІН** лічыць, што выдача крэдытаў нічога істотна не зменіць:

— Аднаўленне выдачы крэдытаў не пацягне за сабой ажыўлення рынку па некалькіх прычынах. Першая: 37,5% гадавых дастаткова высокая стаўка. Пры гэтым стаўка рэфінансавання знаходзіцца на ўзроўні 20%. Незразумела, чаму такі разрыў. Другая: гэтыя крэдыты будуць выдавацца на жыллё, якое будзе пабудавана з дзяржаўнай падтрымкай. А гэта ж не ўвесь рынак. Гэта не тычыцца ні другаснага, ні першаснага рынку. Такі абмежаваны сегмент асабліва на кошты не паўплывае».

Сапраўды, крэдыт на жыллё з працэнтнай стаўкай 37,5% шчодрым падарункам у «сацыяльна арыентаванай» краіне ніяк не назавеш. Ў суседняй Польшчы крэдыт на жыллё можна ўзяць пад 5,5%.

Любоў ЛУНЁВА.

ПАЛІТКУХНЯ

Дзяржава не дазваляе…

Пасля чарговай безвыніковай спробы зарэгістраваць у Беларусі арганізацыю "Маладыя дэмакраты" ініцыятары вырашылі звярнуцца ў міжнародную арганізацыю, што займаецца наглядам за выкананнем Міжнароднага пакта аб грамадзянскіх і палітычных правах. Прасцей кажучы — у ААН.

Прадстаўнікі аргкамітэта па стварэнні грамадскай арганізацыі "Маладыя дэмакраты" прайшлі ўсе прыступкі судовых інстанцый у Беларусі, выпрабавалі ўсе магчымыя варыянты рэгістрацыі сваёй арганізацыі, і таму іх зварот у міжнародную структуру стаў наступнай кропкай адліку.

— Мы лічым, што ў дадзеным выпадку кіраўніцтва Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь парушыла наша права на свабоду асацыяцый і міжнародныя акты, якія падпісала і ратыфікавала Рэспубліка Беларусь, — расказвае старшыня аргкамітэта **Аляксандра Васілевіч.** — Спробы зарэгістравацца былі з 2007 года. Але з гэтага часу не было ніводнай рэгістрацыі ні ў "Маладых дэмакратаў", ні ў іншых маладзёжных дэмакратычных структур, якія спрабавалі легалізаваць сваю дзейнасць у Рэспубліцы Беларусь.

Можа, хоць з дапамогай ААН удасца прымусіць нашу дзяржаву зрабіць тое, што яна павінна рабіць паводле Канстытуцыі?

АКТУАЛЬНАЕ ПЫТАННЕ

Калі патаннеюць шэнгенскія візы?

У інтэрв'ю БелаПАН міністр замежных спраў **Уладзімір Макей** звярнуў увагу на тое, што спрашчэнне візавага рэжыму з шэрагам краін з'яўляецца адным са знешнепалітычных прыярытэтаў Беларусі.

Паводле слоў Макея, запланаваны на май візіт у Мінск прадстаўнікоў ЕС для правядзення чарговага раўнда перамоў па візавых пытаннях не адбыўся па тэхнічных прычынах. *«Наколькі мне вядома, праз некалькі дзён яны маюць намер наведаць Беларусь,* — паведаміў міністр. — *Мы будзем весці прадметную гутарку па заключэнні пагадненняў аб спрашчэнні візавага рэжыму і рэадмісіі. Але, паўтараю, мы не маем намеру штучна паскараць гэты працэс, не маем намеру і тармазіць яго».*

Як вядома, адзін з галоўных пунктаў Пагаднення — гэта спрашчэнне працэдуры атрымання шэнгенскай візы і змяншэнне яе кошту да 35 еўра.

БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОСТЬ

Построим хоспис вместе

24 июня на сцене Молодежного театра эстрады пройдет концертная программа «Главное на свете — это наши дети» в рамках благотворительного марафона «Построим хоспис вместе» по сбору средств на строительство Белорусского детского хосписа.

В концерте примут участие популярные белорусские исполнители: Искуи Абалян, группа «Тяни-Толкай», Ольга Вронская, Ольга Плотникова и другие. Специальные гости концерта: Петр Елфимов и финалист Международного конкурса «Евровидение» Тео.

На сегодняшний день в Республике Беларусь около 3000 детей страдают от неизлечимого заболевания и нуждаются в паллиативной помощи. Если ребенка невозможно вылечить, это не значит, что ему нельзя помочь. Наиболее значительной медицинской организацией, оказывающей паллиативную помощь детям, является общественная благотворительная организация «Белорусский детский хоспис». Помощь ОБО «Белорусский детский хоспис» ежегодно получают около 250 детей по всей стране, тем не менее это всего лишь менее 15% от всех нуждающихся.

На данный момент активно собираются средства для строительства нового просторного хосписа. Дирекция планирует, что в результате реализации проекта будет повышено качество помощи неизлечимо больным детям нашей страны, увеличено количество детей, получающих паллиативную помощь на дому и в стационаре. Ежегодно непосредственно от ОБО «Белорусский детский хоспис» такую помощь смогут получать до 350 детей.

У ТЭМУ

За катэджы пад Мінскам просяць мільён і болей долараў

Але ці ёсць на іх пакупнікі?

Таццяна Мігай, менеджар аддзела «Дамы. Дачы. Катэджы» агенцтва нерухомасці «Твая Сталіца» так ацэньвае гэтую сітуацыю:

— Сёння шмат кліентаў, якія хацелі б прадаць свае катэджы за мільён долараў і даражэй, але рэальнасць разыходзіцца з жаданнямі ўласнікаў. Людзі арыентуюцца на маскоўскія цэны, але паняцце «дорага» адрозніваецца ў Маскве і Мінску. Напрыклад, катэдж аднаго нашага кліента мы ацанілі ў 350 тысяч долараў, а ў яго ў галаве была лічба 500 тысяч.

Ёсць кліенты, якія хочуць прадаць свае дамы за мільён долараў і вышэй, але гэта хутчэй экзотыка, чым правілы рынку. Тым больш невядома, калі знойдзецца пакупнік на такі катэдж. За маю практыку быў адзін кліент, які хацеў купіць вялікі катэдж з аздабленнем і мэбляй ў раёне вуліцы Язмінавай за мільён долараў, але потым перадумаў. Самы дарагі катэдж купілі ў нас у мінулым годзе за 740 тысяч долараў. Там быў добры рамонт, тры санвузлы, участак з ландшафтным дызайнам у 25 сотак, а побач пабудавана шыкоўная лазня.

У Беларусі самыя папулярныя кошты ў гэтым сегменце рынку — ад 250 да 500 тысяч долараў. Усё, што вышэй, лічыцца дарагім. Адкуль бяруцца такія завоблачныя цэны, мне цяжка сказаць. Звычайна для ацэнкі мы выязджаем на аб'ект. Робім фотасесію. Потым у агенцтве праводзім маркетынгавы аналіз атрыманай інфармацыі. Нашы спецыялісты ацэньваюць якасць будынка і аздаблення. Затым мы параўноўваем дом з падобнымі катэджамі, якія ўжо прадалі, і прапануем цану. Паведамляем кліенту цану яго дома, падмацоўваючы гэта фактамі.

Але вельмі часта бывае так, што кліент не прыслухоўваецца да нашых рэкамендацый і называе сваю цану, якая яму здаецца рэальнай. Гэтую лічбу яму падказалі сябры, суседзі, якія-небудзь ацэншчыкі, але яна нашмат перавышае пакупніцкую здольнасць сённяшняга рынку. Аднак калі ён хоча прадаць даражэй, мы не можам яму забараніць. Так фарміруюцца завышаныя цэны.

Нядаўна размаўляла з уладальнікам катэджа, які лічыць, што яго дом каштуе больш за мільён долараў. Тлумачу яму, што такія дарагія аб'екты прадаюцца вельмі рэдка. А ён мне адказвае: «Хіба дом за мільён долараў гэта дарагі аб'ект?»

Калі чалавек усё ўзважыць, то купіць зямельны ўчастак і пабудуе на ім дом з нуля. Палічыўшы сабекошт, можна лёгка вылічыць, што, нават пры выкарыстанні якасных дарагіх матэрыялаў пры будаўніцтве, сума выйдзе значна менш за мільён.

Ёсць яшчэ цікавая асаблівасць. Людзі, якія гадоў 15—20 таму пабудавалі велізарныя катэджы ў некалькі ўзроўняў, з вялікай колькасцю пакояў, больш падобныя на офісы, сёння мараць іх прадаць, каб набыць або пабудаваць меншы дом.

Сёння карыстаюцца попытам катэджы плошчай 150—200 квадратных метраў, максімум у два паверхі, з невялікім участкам у 15 сотак. Людзі зразумелі, што бегаць па чатырох паверхах катэджа стомна, даглядаць за ўчасткам у 25 сотак вельмі складана, а ацяпліць такі вялікі дом — сапраўдная праблема.

НА ФОТА: *Гэты трохпавярховы катэдж у Раўбічах прадаецца за 2 мільёны 700 тысяч долараў.*

ЧУЛІ?

З Мінска да Гомеля за 45 хвілін

У Беларусі праз тры гады аднавілі рэгулярныя авіярэйсы ў Гомель.

З лютага 2011 года ўнутраных рэгулярных авіярэйсаў у Беларусі не існавала. Авіякампанія «Гомельавія», якая ажыццяўляла перавозкі з Мінска ў Гомель, збанкрутавала, а рэгіянальныя авіярэйсы прызналі нерэнтабельнымі. Аднак у снежні мінулага года Міністэрства транспарту дало даручэнне авіякампаніі «Белавія» — мясцовыя перавозкі адрадзіць. Цяпер рэйс Мінск–Гомель перавозчык вырашыў аб'яднаць з рэйсам... у Калінінград. Кошт квітка ў Гомель — 206 тысяч рублёў, разам са зборамі (у тым ліку новым зборам на рэканструкцыю Нацыянальнага аэрапорта) — амаль 298 тысяч рублёў. Час палёту 45 хвілін.

ДА ЎВАГІ!

Сёння нельга填 ператамляцца

13 чэрвеня Зямлю накрые магутная сонечная бура

Амерыканскія вучоныя паведамілі, што адразу два магутныя сполахі класа X адбыліся на Сонцы. Гэта рэдкая з'ява. Першая ўспышка была аднесена да класа X2.2, другая — да X1.5. Клас X азначае найвышэйшую пікавую інтэнсіўнасць рэнтгенаўскага выпраменьвання.

Прагназуецца, што асноўны выкід каранарнай масы пройдзе міма нашай планеты, аднак частка яго ўсё ж дабярэцца да Зямлі сёння, 13 чэрвеня, выклікаўшы магнітную буру.

Зараз навукоўцы назіраюць самую высокую сонечную актыўнасць за апошнюю тысячу гадоў. На Зямлі такія з'явы небяспечныя, напрыклад, для ліній электраперадач, газаправодаў, у вобласці моцных электратокаў. Падчас магнітных бур урачы папярэджваюць аб магчымым пагаршэнні самаадчування і раяць людзям надаць увагу свайму здароўю. Нельга ператамляцца, не варта недасыпаць.

ЖАХ!

П'яны матацыкліст забіў дзіця

Жахлівае здарэнне адбылося ў вёсцы Брожа Бабруйскага раёна. 33-гадовы мужчына ехаў на незарэгістраваным матацыкле. Ён быў п'яны, а таксама не меў пасведчання кіроўцы і нават ніколі яго не атрымліваў.

Каля аднаго з жылых дамоў матацыкліст не справіўся з кіраваннем, выехаў на абочыну і здзейсніў наезд на 7-гадовую дзяўчынку, якая ішла разам са сваёй бабуляй. Дзіця загінула.

Заведзена крымінальная справа па ч.4 арт.317 Крымінальнага кодэкса Беларусі. Кіроўца затрыманы. Мужчына ўжо прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнасці за кіраванне без пасведчання.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 16 ИЮНЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.40 «Новости».
07.05, 08.05 «Деловая жизнь».
07.10, 08.10, 19.40, 00.20 «Зона Х».
08.50 Слово Митрополита Павла на начало Петровского поста.
09.10 «Главный эфир».
10.05 «Клуб редакторов».
10.45 «Звездная жизнь».
12.10 «Моя правда».
13.10, 15.25 **«Диван для одинокого мужчины».** Худ.фильм.
15.15, 18.40 «Новости региона».
17.20 «Наши».
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20 «Арена».
19.55 «Форум».
21.00 «Панорама».
21.45 «Испытание». Док.цикл.
22.15 **«Черные кошки».** Сериал.
00.05 «Актуальное интервью».
00.55 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Утро».
09.00, 10.05, 23.55 «Телебарометр».
09.05, 17.20 **«Одна тень на двоих».** Сериал.
10.40 **«Разведка».** Сериал.
11.45 **«Живая вода».** Худ.фильм.
13.15 «Два с половиной повара. Открытая кухня».
13.50 **«Капитан Крюк».** Худ.фильм.
16.25, 01.00 «Перезагрузка».
18.20 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
18.50 Футбол. Чемпионат мира. Германия—Португалия. Прямая трансляция.
20.55 «Время футбола. Рио-2014».
21.45 «КЕНО».
21.50 Футбол. Чемпионат мира. Иран—Нигерия. Прямая трансляция.
00.00 **«Реальные пацаны».** Сериал.

Беларусь 3

07.20 «Дабранакх».
07.50 «Хачу ўсё ведаць!».
08.00, 13.30, 15.00, 17.00, 21.05, 00.25 «Калейдаскоп».
08.10, 13.40, 15.10, 17.10, 00.35 «Сімвалы эпохі».
08.25 **«Пасля дожджычка ў чацвер».** Маст.фільм.
09.35, 22.05 «Дыя@блог».
10.05, 21.15 **«Ідыёт».** Серыял.
10.55, 23.55 «Святло далёкай зоркі».
11.25, 16.30, 18.40 «Размаўляем па-беларуску».
11.30 «Маладзечна-2014». XIV Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі.
13.50 «Скарбніца Магілёўшчыны».
14.20 «Палескі пачастунак».
14.35 «Фабрыка цудаў».
15.25 «Уладзімір Арсеньеў. Капітан тайгі».
16.15 «Наша спадчына».
16.35 «Беларускі народны каляндар».
17.20 «Мікалай Пінігін. Мяне няма».
18.00 «Горад Боны і Давыда».
18.10 «Полета вольное упорство...».
18.45 «У цэнтры Еўропы».
19.05 «Карані».
19.30 **«Капітан Нэма».** Серыял.
20.45 «Калыханка».
22.35 **«Свінарка і пастух».** Маст.фільм.

Беларусь 5

06.50 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
07.20 Футбол. Чемпионат мира. Швейцария—Эквадор.
09.15 Футбол. Чемпионат мира. Франция—Гондурас.
11.05 Футбол. Чемпионат мира. Аргентина—Босния и Герцеговина.
13.00, 20.55 Теннис. Турнир ВТА.
18.55 Футбол. Чемпионат Беларуси.
23.00 Футбол. Чемпионат мира. Германия—Португалия.
00.55, 04.55 Футбол. Чемпионат мира. Гана—США.
03.00 Футбол. Чемпионат мира. Иран—Нигерия.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Контуры».
10.05 «Жить здорово!».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «В наше время».
12.05 «Они и мы».
13.10 «Время обедать!».
13.55 «Модный приговор».
15.00 «Наедине со всеми».
16.15 «Смешное и еще смешнее».
16.50 «Давай поженимся!».
18.20 «Обратный отсчет».
18.55 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Позиция».
22.05 «Война машин».
22.40 **«Ромео + Джульетта».** Худ.фильм.
00.50 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
10.00 «Картина мира».
10.55 «Погода на неделю».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00 «Вести».
11.30 «Прямой эфир».
12.55 «Особый случай».
13.50, 16.50, 19.50, 22.50 «Новости — Беларусь».
14.30 «Когда начнется заражение».
15.30 «Крестьянская история».
16.10 «О самом главном».
17.40 **«Хозяйка моей судьбы».** Сериал.
18.40 **«Пока станица спит».** Сериал.
21.00 **«Бомба».** Сериал.
23.45 «Особый отдел. Контрразведка».
00.35 **«Отдел С.С.С.Р.».** Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 «НТВ утром».
08.45 «Новые русские сенсации».
09.35, 10.20 **«Возвращение Мухтара».** Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.25 «Сегодня».
11.00 «До суда».
12.00 «Суд присяжных».
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт».
14.25 «Дело врачей».
15.10 «Готовим».
15.40, 18.35 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
16.25 «Прокурорская проверка».
17.35 «Говорим и показываем».
20.00 **«Шеф-2».** Сериал.
21.40 **«Пляж».** Сериал.
23.55 **«Топтуны».** Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.20 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Неделя».
09.45 «Большой завтрак».
10.40, 17.30 «Званый ужин».
11.40 «Такова судьба».
12.30 «Четыре свадьбы».
13.50 «Большой город».
14.30 «Дальние родственники».
14.45 «Звездный ринг».
15.45 «Другая страна».
16.20 «Наше дело».
16.50 **«Следаки».** Сериал.
18.30 «Мои прекрасные...».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 **«Мишель Вальян: жажда скорости».** Худ.фильм.
22.15 «Смотреть всем!».
23.00 «Военная тайна».
00.20 **«NEXT-3».** Сериал.

Мир

05.00 «180 минут на завтрак».
08.15 **«Попутного ветра», «Синяя птица».** Худ.фильм.
09.40 **«Всадник без головы».** Худ.фильм.
11.30, 00.20 «Общий интерес».
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 «Новости Содружества».
12.20 **«Служба доверия».** Сериал.
14.05 «Тайные знаки».
15.20, 23.30 «Слово за слово».
16.10 **«Приставы».** Сериал.
18.20 **«Группа «Зета».** Сериал.
21.20 **«Не может быть!».** Худ.фильм.
23.00 «Беларусь сегодня».

Белсат

07.00, 19.15 «Размовы эксперта».
07.15 «Зона «Свабоды».
07.50 «Людскія справы».
08.20 «Чаму дэмакратыя? «Жалезныя лэдзі Ліберыі».
09.15 «Кропка апоры». Дак.фільм.
10.15 «Невядомая Беларусь»: «Невядомая вайна 1654—1667 гг. Крывавы патоп». Дак. фільм.
10.55 **«Бубачкі».** Маст.фільм.
17.00 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
17.35 «Фэмэн». Аўтапартрэт». Дак.фільм.
18.30 «Моўнік».
18.40 «Англійская для дзяцей».
18.45 «Калыханка для самых маленькіх».
19.00, 21.00, 00.25 «Аб'ектыў».
19.05 «Назад у будучыню».
19.25 «Побач з намі».
19.45 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
20.00 «Навіны».
20.15 «Агляд медыяў».
20.25 «Агляд падзей культуры».
20.35 «Дзэвіс».
20.40 «Размова дня».
21.25 **«Запавет».** Маст.фільм.

ВТОРНИК, 17 ИЮНЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 01.15 «Новости».
07.05, 08.05 «Деловая жизнь».
07.10, 08.10, 19.40, 00.40 «Зона Х».
09.10, 22.15 **«Черные кошки».** Сериал.
11.05, 20.00 **«Давай поцелуемся».** Сериал.
12.10, 01.45 «Мистические истории».
13.10 **«Сердце Марии».** Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 **«След».** Сериал.
16.30 «Семейные мелодрамы».
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 00.55 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Испытание». Док.цикл.
00.10 «Вечер трудного дня».
01.30 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Утро».
09.00, 23.55 «Телебарометр».
09.05, 17.20 **«Одна тень на двоих».** Сериал.
10.10 «Белорусская кухня».
10.45 **«Разведка».** Сериал.
11.40 **«Мэри Поппинс, до свидания!».** Худ.фильм.
14.00 «Аэротачки». Мультфильм.
15.35, 00.00 **«Реальные пацаны».** Сериал.
16.40 «Выше крыши».
18.20 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
18.50 Футбол. Чемпионат мира. Бельгия—Алжир. Прямая трансляция.
20.55 «Время футбола. Рио-2014».
21.45 «КЕНО».
21.50 Футбол. Чемпионат мира. Бразилия—Мексика. Прямая трансляция.

Беларусь 3

07.20 «Дабранакх».
07.50 «Хачу ўсё ведаць!».
08.00, 12.45, 15.00, 17.00, 21.05, 00.25 «Калейдаскоп».
08.10, 12.55, 15.10, 17.10, 00.35 «Сімвалы эпохі».
08.25, 19.35 **«Капітан Нэма».** Серыял.
09.35, 22.10 «Дыя@блог».
10.05, 21.15 **«Ідыёт».** Серыял.
11.20 **«Свінарка і пастух».** Маст.фільм.
13.05 «Леанард Бернстайн. Роздум».
14.00 «Жыццё Тураўскага луга».
14.10 «Ілюзіён».
14.30 «Карані».
15.20 «Цуды прыроды».
15.50 «Росчырк часу».
16.00, 18.25 «Размаўляем па-беларуску».
16.05 «Маркконтакт».
16.35 «Містыка ўлады».
17.25 «Фабрыка цудаў».
17.50 «Беларускі народны каляндар».
18.05 Мультфільмы.
18.30 «Плошча мастацтваў».
19.00 «Адкрыты сезон».
20.45 «Калыханка».
22.35 **«Я аб'яўляю вам вайну».** Маст. фільм.

Беларусь 5

06.50 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
07.20 Футбол. Чемпионат мира. Иран—Нигерия.
09.15 Футбол. Чемпионат мира. Германия—Португалия.
11.05 Футбол. Чемпионат мира. Гана—США.
13.00, 19.25 Теннис. Турнир ВТА. Истборн.
19.00 «Спорт-кадр».
23.00 Футбол. Чемпионат мира. Бельгия—Алжир.
00.55, 04.55 Футбол. Чемпионат мира. Россия—Южная Корея.
03.00 Футбол. Чемпионат мира. Бразилия—Мексика.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «В наше время».
12.05 «Они и мы».
13.10 «Время обедать!».
13.55 «Модный приговор».
15.00 «Наедине со всеми».
16.15 «Смешное и еще смешнее».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 **«Деффчонки».** Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 **«Баллада о Бомбере».** Сериал.
23.05 **«Мой кузен Винни».** Худ.фильм.
01.15 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00 «Вести».
11.30 «Прямой эфир».
12.55 «Особый случай».
13.50, 16.50, 19.50, 22.50 «Новости — Беларусь».
14.30 «Когда начнется заражение».
15.30 «Крестьянская история».
16.10 «О самом главном».
17.40 **«Хозяйка моей судьбы».** Сериал.
18.40 **«Пока станица спит».** Сериал.
21.00 **«Бомба».** Сериал.
23.45 «Команда».
00.35 **«Отдел С.С.С.Р.».** Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 «НТВ утром».
08.45, 10.20 **«Возвращение Мухтара».** Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.25 «Сегодня».
11.00 «До суда».
11.55 «Суд присяжных».
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт».
14.25 «Дело врачей».
15.10 «Дело вкуса».
15.40, 18.35 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
16.25 «Прокурорская проверка».
17.40 «Говорим и показываем».
20.00 **«Шеф-2».** Сериал.
21.45 **«Пляж».** Сериал.
23.55 **«Топтуны».** Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.20 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
09.00 «Великие тайны. Энергия древних богов».
10.00 «Смотреть всем!».
10.40, 17.30 «Званый ужин».
11.35 **«Афромосквич».** Сериал.
12.05 «Семейные драмы».
13.00 «Центральный регион».
13.50 **«Пришельцы-2: коридоры времени».** Худ.фильм.
16.00 «Репортерские истории».
16.50 **«Следаки».** Сериал.
18.30 «Мои прекрасные...».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 **«Последнее метро».** Худ.фильм.
23.00 «Умнее не придумаешь».
23.50 «Автопанорама».
00.15 **«NEXT-3».** Сериал.

Мир

09.45, 00.20 **«Трижды о любви».** Худ. фильм.
11.30 «Сделано в СССР».
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 «Новости Содружества».
12.20 **«Служба доверия».** Сериал.
14.05 «Тайные знаки».
15.20, 23.30 «Слово за слово».
16.10 **«Приставы».** Сериал.
18.20, 03.10 **«Группа «Зета».** Сериал.
21.20 **«Альпинист».** Худ.фильм.
23.00 «Союзники».
02.05 **«Спальный район».** Сериал.

Белсат

07.00, 23.05 «Інфармацыйна-публіцыстычны блок».
07.55, 19.00, 21.00, 00.00 «Аб'ектыў».
08.20 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
08.50 «Размовы эксперта».
09.05 «Побач з намі».
09.20, 19.45 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
09.30, 17.40 **«Mad Men. Утрапёныя».** Серыял.
10.15, 19.05 «Назад у будучыню».
10.30 «Сага старадаўняй пушчы». Дак. серыял.
11.25 **«Прыстань».** Серыял.
17.00 «Басанож па свеце».
17.25 «Над Нёманам».
18.30 «Моўнік».
18.40 «Англійская для дзяцей».
18.45 «Калыханка для самых маленькіх».
19.15 «Аўтастопам па Беларусі: памежжа з Расіяй».
19.30 «Без рэтушы». «Дзецi сонца». Рэпартаж.
20.00 «Навіны».
20.15 «Агляд медыяў».
20.25 «Агляд падзей культуры».
20.35 «Дзэвіс».
20.40 «Размова дня».
21.25 «Маю права».
21.45 «Лінія Сталіна. Гонар ці ганьба?». Дак.фільм.
22.20 **«Лонданцы».** Серыял.

СРЕДА, 18 ИЮНЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.50 «Новости».
07.05, 08.05 «Деловая жизнь».
07.10, 08.10, 19.40, 00.35 «Зона Х».
09.10 **«Черные кошки».** Сериал.
11.05, 20.00 **«Давай поцелуемся».** Сериал.
12.10, 01.20 «Мистические истории».
13.10 **«Сердце Марии».** Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 **«След».** Сериал.
16.30 «Семейные мелодрамы».
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20 «Специальный репортаж».
21.00 «Панорама».
21.45 «Испытание». Док.цикл.
22.15 **«Убить Сталина».** Сериал.
00.20 «Актуальное интервью».
01.10 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Утро».
09.00, 23.55 «Телебарометр».
09.05, 17.20 **«Одна тень на двоих».** Сериал.
10.10 «Белорусская кухня».
10.50 **«Разведка».** Сериал.
11.45 «Аэротачки». Мультфильм.
13.20 **«Стюарт Литтл-2».** Худ.фильм.
14.40, 00.00 **«Реальные пацаны».** Сериал.
15.45 «Репортер».
16.35 «Под грифом «Известные».
18.20 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
18.50 Футбол. Чемпионат мира. Австралия—Голландия. Прямая трансляция.
20.55 «Время футбола. Рио-2014».
21.40 «Спортлото 5 из 36».
21.45 «КЕНО».
21.50 Футбол. Чемпионат мира. Испания—Чили.

Беларусь 3

07.20 «Дабранакх».
07.50 «Хачу ўсё ведаць!».
08.00, 12.50, 15.00, 17.00, 21.05, 00.50 «Калейдаскоп».
08.10, 13.00, 15.10, 17.10, 01.00 «Сімвалы эпохі».
08.25, 19.40 **«Капітан Нэма».** Серыял.
09.30, 22.10 «Дыя@блог».
10.00, 21.15 **«Ідыёт».** Серыял.
10.55, 00.20 «Святло далёкай зоркі».
11.20, 14.00, 16.15, 19.05 «Размаўляем па-беларуску».
11.25 **«Я аб'яўляю вам вайну».** Маст. фільм.
13.15 **«Госць».** Маст.фільм.
13.45 «Беларускі народны каляндар».
14.05 «Плошча мастацтваў».
14.35 «Цуды прыроды».
15.25 «...І кружыцца планета Куляшова».
15.55 Мультфільмы.
16.20 «Палескі пачастунак».
16.35 «Карані».
17.25 «Тэатральны ліцэй».
17.55 «Росчырк часу».
18.10 «Фабрыка цудаў».
18.40 «Скарбніца Мінщчыны».
19.10 «Наша спадчына».
20.45 «Калыханка».
22.35 **«Георг».** Маст.фільм.

Беларусь 5

06.50 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
07.20 Футбол. Чемпионат мира. Бельгия—Алжир.
09.15 Футбол. Чемпионат мира. Бразилия—Мексика.
11.05 Футбол. Чемпионат мира. Россия—Южная Корея.
13.00, 15.00, 19.00 Теннис. Турнир ВТА. Истборн.
14.45 «Козел про футбол».
23.00 Футбол. Чемпионат мира. Австралия—Голландия.
00.55, 04.55 Футбол. Чемпионат мира. Камерун—Хорватия.
03.00 Футбол. Чемпионат мира. Испания—Чили.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «В наше время».
12.05 «Они и мы».
13.10 «Время обедать!».
13.55 «Модный приговор».
15.00 «Наедине со всеми».
16.15 «Смешное и еще смешнее».
16.50 «Давай поженимся!».
18.20 **«Деффчонки».** Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 **«Баллада о Бомбере».** Сериал.
23.05 **«Константин».** Худ.фильм.
01.10 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.30 «Прямой эфир».
12.55 «Особый случай».
13.50, 16.50, 19.50, 22.40 «Новости — Беларусь».
14.30 «Паразиты. Битва за тело».
15.30 «Крестьянская история».
16.10 «О самом главном».
17.40 **«Хозяйка моей судьбы».** Сериал.
18.40 **«Пока станица спит».** Сериал.
20.50 **«Бомба».** Сериал.
22.50 «Агент А/201. Наш человек в гестапо».
00.30 **«Отдел С.С.С.Р.».** Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 «НТВ утром».
08.40, 10.20 **«Возвращение Мухтара».** Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.25 «Сегодня».
11.00 «До суда».
11.55 «Суд присяжных».
13.25 Суд присяжных. Окончательный вердикт».
14.25 «Дело врачей».
15.15 «Дело вкуса».
15.40, 18.35 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
16.25 «Прокурорская проверка».
17.40 «Говорим и показываем».
20.00 **«Шеф-2».** Сериал.
21.40 **«Пляж».** Сериал.
23.55 **«Топтуны».** Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.20 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
09.00 «Нам и не снилось».
10.05 «Автопанорама».
10.40, 17.30 «Званый ужин».
11.35 **«Афромосквич».** Сериал.
12.05 «Семейные драмы».
13.00 «Минск и минчане».
13.50 **«Последнее метро».** Худ.фильм.
16.00 «Дальние родственники».
16.50 **«Следаки».** Сериал.
18.30 «Мои прекрасные...».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 **«Вкус жизни».** Худ.фильм.
22.15 «Смотреть всем!».
23.00 «Секретные территории».
23.55 «Добро пожаловаться».
00.15 **«NEXT-3».** Сериал.

Мир

05.00 «180 минут на завтрак».
08.15 **«Одну тебя люблю».** Сериал.
10.10 **«Табор уходит в небо».** Худ.фильм.
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 «Новости Содружества».
12.20 **«Служба доверия».** Сериал.
14.05 «Тайные знаки».
15.20, 23.35 «Слово за слово».
16.10 **«Стройбатя».** Сериал.
18.20, 03.15 **«Группа «Зета».** Сериал.
21.20 **«Блюз опадающих листьев».** Худ. фильм.
23.10 «Секретные материалы».
00.25 **«Переписывая Бетховена».** Худ. фильм.
02.15 **«Спальный район».** Сериал.

Белсат

07.00, 23.20 «Інфармацыйна-публіцыстычны блок».
07.55, 19.00, 21.00, 00.20 «Аб'ектыў».
08.20 «Маю права».
08.40 «Аўтастопам па Беларусі»: памежжа з Расіяй».
08.55, 19.50 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
09.10 «Басанож па свеце».
09.35, 19.05 «Назад у будучыню».
09.45 **«Дом ля поплаву».** Серыял.
10.35 «Лінія Сталіна. Гонар ці ганьба?». Дак.фільм.
11.05 **«Лонданцы».** Серыял.
17.00 «Паляванне на дзівосы».
17.20 «Пераемнікі». Дак.цыкл.
17.45 **«Глыбокая вада».** Серыял.
18.30 «Моўнік».
18.40 «Англійская для дзяцей».
18.45 «Калыханка для самых маленькіх».
19.15 «54%».
19.40 «Апантаныя-2». Дак.цыкл.
20.00 «Навіны».
20.15 «Агляд медыяў».
20.25 «Агляд падзей культуры».
20.35 «Дзэвіс».
20.40 «Размова дня».
21.25 «Людскія справы».
21.55 «Невядомая Беларусь»: «Еўрапейскі баль». Дак.фільм.
22.25 **«Кар'ера Нікодэма Дызмы».** Серыял.

ЧЕТВЕРГ, 19 ИЮНЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 01.25 «Новости».
07.05, 08.05 «Деловая жизнь».
07.10, 08.10, 19.40, 00.50 «Зона Х».
09.10, 22.15 **«Убить Сталина».** Сериал.
11.10, 20.00 **«Давай поцелуемся».** Сериал.
12.10, 01.55 «Мистические истории».
13.10 **«Сердце Марии».** Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 **«След».** Сериал.
16.30 «Семейные мелодрамы».
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 01.05 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Испытание». Док.цикл.
00.20 «Вечер трудного дня».
01.40 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Утро».
09.00, 23.55 «Телебарометр».
09.05, 17.20 **«Нож в облаках».** Сериал.
10.05 «Белорусская кухня».
10.40 **«Разведка».** Сериал.
11.35 **«Стюарт Литтл-2».** Худ.фильм.
13.00, 00.00 **«Реальные пацаны».** Сериал.
14.00 «Кипяток».
14.20 «Автобаттл».
14.55 «Под грифом «Известные».
15.30 **«Мадлен».** Худ.фильм.
18.20 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
18.50 Футбол. Чемпионат мира. Колумбия—Кот-д'Ивуар. Прямая трансляция.
20.55 «Время футбола. Рио-2014».
21.45 «КЕНО».
21. 50 Футбол. Чемпионат мира. Уругвай—Англия. Прямая трансляция.

Беларусь 3

07.20 «Дабранакх».
07.50 «Хачу ўсё ведаць!».
08.00, 13.15, 15.00, 17.05, 21.05, 00.20 «Калейдаскоп».
08.10, 13.25, 15.10, 17.15, 00.30 «Сімвалы эпохі».
08.25, 15.25 «Размовы пра духоўнае».
08.35 **«Капітан Нэма».** Серыял.
09.40, 22.10 «Нябачны фронт».
10.05, 21.15 **«Ідыёт».** Серыял.
11.00, 23.55 «Святло далёкай зоркі».
11.25, 18.00 «Размаўляем па-беларуску».
11.30 **«Георг».** Маст.фільм.
13.40, 17.30, 22.35 «Галасы з мінулага».
13.45 «Васіль Быкаў. Франтавыя старонкі».
14.20 «На прыродзе».
14.35 **«Збянтэжаны Саўка».** Маст.фільм.
15.35 «Знакі лёсу. Віктар Казько».
16.05 «Наша спадчына».
16.35 «Шамбала».
17.35 «Камертон».
18.10 «Сутнiчы прасторы і часу».
18.35 **«Бумбараш».** Маст.фільм.
20.45 «Калыханка».
22.40 **«Пайсці і не вярнуцца».** Маст. фільм.

Беларусь 5

06.50 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
07.20 Футбол. Чемпионат мира. Австралия—Голландия.
09.15 Футбол. Чемпионат мира. Испания—Чили.
11.05 Футбол. Чемпионат мира. Камерун—Хорватия.
13.00, 19.00 Теннис. Турнир ВТА. Истборн.
23.00 Футбол. Чемпионат мира. Колумбия—Кот-д'Ивуар.
00.55, 04.55 Футбол. Чемпионат мира. Япония—Греция.
03.00 Футбол. Чемпионат мира. Уругвай—Англия.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «В наше время».
12.05 «Они и мы».
13.10 «Время обедать».
13.55 «Модный приговор».
15.00 «Наедине со всеми».
16.15 «Смешное и еще смешнее».
16.50 «Давай поженимся!».
18.20 **«Деффчонки».** Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 **«Баллада о Бомбере».** Худ.фильм.
23.05 **«Давай займемся любовью».** Худ. фильм.
01.15 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.30 «Прямой эфир».
12.55 «Особый случай».
13.50, 16.50, 19.50, 22.40 «Новости — Беларусь».
14.30 «Маршал Жуков».
15.30 «Крестьянская история».
16.10 «О самом главном».
17.40 **«Хозяйка моей судьбы».** Сериал.
18.40 **«Пока станица спит».** Сериал.
20.50 **«Бомба».** Сериал.
22.50 «Бомба для Японии. Рихард Зорге».
23.40 «Барнео. Курорт для настоящих мужчин».
00.35 **«Отдел С.С.С.Р.».** Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 «НТВ утром».
08.35, 10.20 **«Возвращение Мухтара».** Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.25 «Сегодня».
11.00 «До суда».
11.55 «Суд присяжных».
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт».
14.25 «Дело врачей».
15.15 «Дело вкуса».
15.40, 18.35 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
16.25 «Прокурорская проверка».
17.40 «Говорим и показываем».
20.00 **«Шеф-2».** Сериал.
21.45 **«Пляж».** Сериал.
23.55 **«Топтуны».** Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.20 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
09.00 «Нам и не снилось».
10.05 «Добро пожаловаться!».
10.40, 17.30 «Званый ужин».
11.35 **«Афромосквич».** Сериал.
12.05 «Семейные драмы».
13.00 «Приключения дилетанта».
13.50 **«Вкус жизни».** Худ.фильм.
15.40 **«Не ври мне!».** Сериал.
16.50 **«Следаки».** Сериал.
18.30 «Мои прекрасные...».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 **«Лезвие ведьм».** Худ.фильм.
22.15 «Смотреть всем».
23.00 «Тайны мира».
23.55 «Автопанорама».
00.15 **«NEXT-3».** Сериал.

Мир

05.00 «180 минут на завтрак».
08.15 **«Одну тебя люблю».** Сериал.
10.05 **«В Москве, проездом...».** Худ. фильм.
11.35 «Диаспоры».
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 «Новости Содружества».
12.20 **«Шальной ангел».** Сериал.
14.10 «Тайные знаки».
15.20, 23.30 «Слово за слово».
16.10 **«Стройбатя».** Сериал.
18.20, 02.20 **«Группа «Зета».** Сериал.
21.20 **«Жестокость».** Худ.фильм.
23.00 «Преступление и наказание».
00.20 **«Верьте мне, люди».** Худ.фильм.

Белсат

07.00, 23.20 «Інфармацыйна-публіцыстычны блок».
07.55, 19.00, 21.00, 00.20 «Аб'ектыў».
08.20 «Людскія справы».
08.55 «54%».
09.15, 19.45 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
09.25, 17.00 «Паляванне на дзівосы».
09.45 «Пераемнікі». Дак.цыкл.
10.00, 19.05 «Назад у будучыню».
10.10, 17.40 **«Глыбокая вада».** Серыял.
11.00 «Невядомая Беларусь: «Еўрапейскі баль». Дак.фільм.
11.30 **«Кар'ера Нікодэма Дызмы».** Серыял.
17.30 «Апантаныя-2». Дак.цыкл.
18.25 «Моўнік».
18.35 «Англійская для дзяцей».
18.40 «Калыханка для самых маленькіх».
19.15 «Чорным па белым».
20.00 «Навіны».
20.15 «Агляд медыяў».
20.25 «Агляд падзей культуры».
20.35 «Дзэвіс».
20.40 «Размова дня».
21.25 «Два на два».
21.55 «Людвіка». Дак.фільм.
22.35 **«Інстынкт».** Серыял.

ФОТАФАКТ

У Строчыцах пад Мінскам адзначылі Зялёныя святкі...

ПЯТНИЦА, 20 ИЮНЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.40 «Новости».
07.05, 08.05 «Деловая жизнь».
07.10, 08.10, 19.20 «Зона Х».
09.10 «Убить Сталина». Сериал.
11.10, 20.00 «Давай поцелуемся». Сериал.
12.10, 00.10 «Мистические истории».
13.10 «Сердце Марии». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «След». Сериал.
16.20 «Семейные мелодрамы».
17.15 «Моя правда».
18.10 «Terra incognita».
21.00 «Панорама».
21.45 «Наши».
21.55 «Бандитки». Худ.фильм.
23.55 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Утро».
09.00, 23.50 «Тэлебарометр».
09.05, 17.20 «Нож в облаках». Сериал.
10.00 «Белорусская кухня».
10.35 «Стиль-бюро».
11.10 «Мадлен». Худ.фильм.
12.50 «Два с половиной повара».
13.20 «Реальные пацаны». Сериал.
14.25 «Империя песни».
15.25 «Репортер».
16.20 «Кипяток».
16.40 «Под грифом «Известные».
18.20 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
18.50 Футбол. Чемпионат мира. Италия—Коста-Рика. Прямая трансляция.
20.55 «Время футбола. Рио-2014».
21.45 «КЕНО».
21.50 Футбол. Чемпионат мира. Швейцария—Франция. Прямая трансляция.
23.55 «Comedy Woman».
00.55 «Дракула: мертвый и довольный этим». Худ.фильм.

Беларусь 3

07.20 «Дабрананак».
07.50 «Хачу ўсё ведаць!».
08.00, 13.45, 17.00, 21.05, 01.15 «Калейдаскоп».
08.10, 13.55, 17.10, 01.25 «Сімвалы эпохі».
08.25, 14.10, 17.20, 01.40 «Галасы з мінулага».
08.30 «Бумбараш». Маст.фільм.
10.40, 22.05 «Нябачны фронт».
11.05, 21.15 «Ідыёт». Серыял.
12.00, 00.50 «Святло далёкай зоркі».
12.25, 15.30, 18.25 «Размаўляем па-беларуску».
12.30 «Пайсці і не вярнуцца». Маст. фільм.
14.15 «Валерый Раеўскі. P.S.».
14.40 «Музеум».
15.00 «Пісьмы з той вайны...».
15.35 «Росчырк часу».
15.50 «В барабан не бью без толку...».
16.30 «Настальжы».
17.30 «Скарбніца Гомельшчыны».
17.55 Мультфільмы.
18.30 «Падарожжа са смакам».
19.00 «Мой ласкавы і пяшчотны звер». Маст.фільм.
20.45 «Калыханка».
22.30 «Узыходжанне». Маст.фільм.
00.20 «АРТиШОК».

Беларусь 5

06.50 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
07.20 Футбол. Чемпионат мира. Колумбия—Кот-д'Ивуар».
09.15 Футбол. Чемпионат мира. Уругвай—Англия.
11.05 Футбол. Чемпионат мира. Япония—Греция.
13.00, 16.50, 20.00 Теннис.
15.05 «Фактор силы».
15.40, 18.50 Пляжный футбол.
23.00 Футбол. Чемпионат мира. Италия—Коста-Рика.
00.55, 04.55 Футбол. Чемпионат мира. Гондурас—Эквадор.
03.00 Футбол. Чемпионат мира. Швейцария—Франция.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «В наше время».
12.05 «Они и мы».
13.10 «Время обедать!».
13.55 «Модный приговор».
15.00 «Обратный отсчет».
16.25 «Любимая женщина механика Гаврилова». Худ.фильм.
18.20 «Жди меня».
18.55 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.05 «Баллада о Бомбере». Сериал.
23.05 «Месть». Худ.фильм.
01.20 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.30 «Прямой эфир».
12.55 «Особый случай».
13.50, 16.50, 19.50, 22.50 «Новости — Беларусь».
14.30 «Маршал Жуков».
15.30 «Гении и злодеи».
16.10 «О самом главном».
17.40 «Хозяйка моей судьбы». Сериал.
18.40 «Пока станица спит». Сериал.
21.00 «Поединок».
23.00 «Подари мне немного тепла». Худ.фильм.
00.45 «Крылья ангела». Худ. фильм.

НТВ-Беларусь

06.00 «НТВ утром».
08.40, 10.20 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
11.00 «До суда».
11.55 «Суд присяжных».
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт».
14.25 «Дело врачей».
15.15 «Дело вкуса».
15.40, 18.35 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
16.25 «Прокурорская проверка».
17.40 «Говорим и показываем».
20.00 «Шеф-2». Сериал.
23.25 «Шоковая терапия». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.20 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
09.00 «Нам и не снилось».
10.05 «Автопанорама».
10.40, 17.30 «Званый ужин».
11.35 «Афромосквич». Сериал.
12.05 «Семейные драмы».
13.00 «Здравствуйте, доктор!».
13.50 «Лезвие ведьм». Худ.фильм.
15.40 «Не ври мне!». Сериал.
16.50 «Следаки». Сериал.
18.30 «Такова судьба».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Кошки против собак». Худ. фильм.
22.00, 23.00 «На том же месте в тот же час».
23.55 «Большая игра».
00.40 «Охота». Худ.фильм.
02.10 «Пища богов».

Мир

05.00 «180 минут на завтрак».
08.15 «Одну тебя люблю». Сериал.
10.00 «Школьный вальс». Худ. фильм.
11.35 «Добро пожаловать».
12.00, 15.00, 18.00 «Новости Содружества».
12.20 «Шальной ангел». Сериал.
14.05, 04.05 «Тайные знаки».
15.20 «Преступление и наказание».
16.10 «Стройбатя». Сериал.
18.20 «Рябины гроздья алые». Сериал.
21.40 «МосГорСмех».
22.35 «Еще не вместе».
23.10 «Табор уходит в небо». Худ. фильм.
00.50 «Теща». Худ.фильм.
02.10 «Приключения Македонской».
02.25 «Блюз опадающих листьев». Худ.фильм.

Белсат

07.00, 00.05 «Інфармацыйна-публіцыстычны блок».
07.55, 19.00, 21.00, 01.05 «Аб'ектыў».
08.25 «Два на два».
08.55 «Чорным па белым».
09.25 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
09.35 «Паляванне на дзівосы».
09.55 «Апантаныя-2». Дак.цыкл.
10.05, 19.05 «Назад у будучыню».
10.15 «Глыбокая вада». Серыял.
11.05 «Людвіка». Дак.фільм.
11.40 «Інстынкт». Серыял.
17.00 «Аўтастопам праз Еўропу: Амстэрдам».
17.15 «Беларусь — адзін верш». Дак. цыкл.
17.25 «Няпростае вяртанне». Рэпартаж.
17.40 «Прыстань». Серыял.
18.25 «Моўнік».
18.35 «Англійская для дзяцей».
18.40 «Калыханка для самых маленькіх».
19.20 «Зоры не спяць».
20.00 «Навіны».
20.15 «Агляд медыяў».
20.25 «Агляд падзей культуры».
20.35 «Дэвайс».
20.40 «Размова дня».
21.25 «Форум».
22.20 «Вяртанне». Маст.фільм.

СУББОТА, 21 ИЮНЯ

Беларусь 1

07.10 «Існасць».
07.35 «Искушение». Худ.фильм.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Клуб редакторов».
09.45, 23.25 «Сваты-4». Сериал.
10.55 «О еде!».
11.30 «Дача».
12.10, 15.30 «Доверяй и проверяй».
12.50 «Здоровье».
13.30 «Художники Парижской школы. Уроженцы Беларуси».
14.10 «Вокруг планеты».
15.15 «Новости региона».
16.05, 00.35 «Большая разница».
17.15 «Другая женщина». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.40 «Дважды в одну реку». Худ. фильм.
00.25 «День спорта».

Беларусь 2

07.35 «Златовласка». Худ.фильм.
09.05 «Белорусская кухня».
09.40, 23.50 «Тэлебарометр».
09.45, 23.55 «Интерны». Сериал.
11.25 «Два с половиной повара».
11.55 «Выше крыши».
12.30 «Дракула: мертвый и довольный этим». Худ.фильм.
14.20 «Идеальная пара». Худ. фильм.
16.10 «Comedy Woman».
17.10 «Хочу в телевизор!».
17.15 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
18.00 «Ваше лото».
18.40 «Пятерочка».
18.50 Футбол. Чемпионат мира. Аргентина—Иран. Прямая трансляция.
20.55 «Время футбола. Рио-2014».
21.45 «КЕНО».
21.50 Футбол. Чемпионат мира. Германия—Гана. Прямая трансляция.

Беларусь 3

08.00, 11.30, 14.30, 16.50, 21.05, 00.20 «Калейдаскоп».
08.10, 11.40, 14.40, 17.00, 00.30 «Сімвалы эпохі».
08.25 «Таямніца душы».
08.50 «АРТиШОК».
09.20 «Мой ласкавы і пяшчотны звер». Маст.фільм.
11.05 «Наперад у мінулае».
11.55 «Узыходжанне». Маст.фільм.
13.45 «Наша спадчына».
13.55, 16.20 «Размаўляем па-беларуску».
14.05 «Сёмае неба Паўла Масленікава».
14.55 «Дрысвяты. Песня і лёс».
15.30 «Лёс. Рэжысёр Сяргей Лазніца».
15.55 «Скарбніца Віцебшчыны».
16.30 «Лазер Алфёрава».
17.15 «У чэрвені 41-га». Маст. фільм.
20.45 «Калыханка».
21.15 «Трайны крыж». Маст.фільм.
23.25 «Нябачны фронт».

Беларусь 5

08.10, 14.25 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
08.40 Футбол. Чемпионат мира. Италия—Коста-Рика.
10.35 Футбол. Чемпионат мира. Швейцария—Франция.
12.30 Футбол. Чемпионат мира. Гондурас—Эквадор.
15.00, 20.45 Теннис. Турнир ВТА.
17.00 Пляжный футбол.
18.15 «Фактор силы».
18.50 Футбол. Чемпионат Беларуси.
22.55 Футбол. Чемпионат мира. Аргентина—Иран.
00.50, 04.45 Футбол. Чемпионат мира. Нигерия—Босния и Герцеговина.
02.55 Футбол. Чемпионат мира. Германия—Гана.

ОНТ

07.00 «Субботнее утро».
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
09.05 «Смешарики. Новые приключения».
09.30 «Здоровье».
10.35 «Смак».
11.15 «Блиндаж». Сериал.
15.05 «Города-герои. Смоленск».
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.25 «Элина Быстрицкая. Звезда эпохи».
17.30 «Неоконченная повесть». Худ.фильм.
19.25 «Чувство юмора».
21.05 «Вечерний Минск».
22.15 «Амадей». Худ.фильм.
01.05 «Цой — «Кино».

РТР-Беларусь

07.00 «Заблудший». Худ.фильм.
08.25 «Обратный путь». Худ.фильм.
10.20 «Утренняя почта».
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.10 «Земля героев».
11.45 «Планета собак».
12.20 «Море по колено». Сериал.
14.15 Мультфильмы.
14.35 «Подари мне немного тепла». Худ.фильм.
16.25 «Смеяться разрешается».
18.05 «Субботний вечер».
19.55 «Погода на неделю».
20.45 «Шесть соток счастья». Худ. фильм.
22.30 «Роман в письмах». Худ. фильм.
00.10 КВН. финала Центральной международной лиги.

НТВ-Беларусь

06.25 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
08.20 «Смотр».
08.50 «Их нравы».
09.25 «Дело вкуса».
10.20 «Главная дорога».
10.50 «Кулинарный поединок».
11.55 «Квартирный вопрос».
13.20 «Дело темное».
14.15 «Кровные братья». Худ. фильм.
16.15 «Спасатели».
16.45 «Следствие вели...».
17.35 «Очная ставка».
18.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
19.00 «Центральное телевидение».
19.55 «Новые русские сенсации».
20.55 «Ты не поверишь!».
21.55 «Один день». Худ.фильм.
23.40 «Отряд особого назначения». Худ.фильм.

СТВ

06.05 «Студенты». Сериал.
07.45 «Анфас».
08.00 «Кошки против собак». Худ. фильм.
09.40 «Секретные территории».
11.30 «Минск и минчане».
12.05 «Приключения дилетанта».
12.40 «Сын полка». Худ.фильм.
14.00 «Военная тайна».
16.30, 19.30 «24 часа».
16.45 «Наше дело».
17.00 «Большой город».
17.40 «Странное дело».
18.35 «Умнее не придумаешь».
20.00 «СТВ-спорт».
20.10 «Вокруг света за 80 дней». Худ.фильм.
22.20 «Звездный ринг».
23.25 «Открытое море». Худ. фильм.
00.50 «Великие тайны древности».

Мир

05.00 Мультфильмы.
05.55 «Школьный вальс». Худ. фильм.
07.35 «Ой, мамочки!».
08.00 «Миллион вопросов о природе».
08.15 «Экспериментаторы».
08.30 «Мечтай! Действуй! Будь!».
09.00, 15.00 «Новости Содружества».
09.10 «Буба. В.Кикабидзе».
09.35 «Мимино». Худ.фильм.
11.15 «Рябины гроздья алые». Сериал.
14.30, 01.40 «МосГорСмех».
15.10 «Хиромант». Сериал.
19.40 «Новости культуры».
20.20 «Человек года». Худ.фильм.
22.25 «Семейка Ады». Худ.фильм.
00.05 «В Москве, проездом...». Худ.фильм.
02.10 «Сердца четырех». Худ.фильм.
03.50 «Тайные знаки».

Белсат

07.00 «Інфармацыйна-публіцыстычны блок».
07.55, 21.00, 00.55 «Аб'ектыў».
08.20, 11.45 «Казкі для дзетак».
08.55, 12.20 «Сонечная дзіда». Серыял.
09.20 «Форум».
10.15 «Аўтастопам праз Еўропу: Амстэрдам».
10.30 «Лонданцы». Серыял.
11.15 «54%».
11.35 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
12.45 «Дом ля поплаву». Серыял.
13.35 «Вяртанне». Маст.фільм.
15.20, 00.20 «МакраФон»: «Be Free-2008». Выступленне гурта «Крама».
15.55 «Беларусь — адзін верш». Дак. цыкл.
16.05 «Сенсацыі ХХ стагоддзя». Серыял.
17.00 «Хто ёсць кім?»: «Ігар Неўпакоеў».
17.15 «Без рэтушы»: «Дзеці сонца». Рэпартаж.
17.30 «Чаму дэмакратыя? «Таксі ў цемру».
18.25 «Беларусы ў Польшчы».
18.45 «Калыханка для самых маленькіх».
18.55 «Аўтастопам па Беларусі: шляхецкія маёнткі».
19.15 «Назад у будучыню».
19.30 «Пошук Мазэпы». Дак.фільм.
20.20 «Зона «Свабоды».
21.15 «2 бубачкі». Маст.фільм.
22.50 «Mad Men. Утрапёныя». Серыял.
23.35 «**Глыбокая вада».** Серыял.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 22 ИЮНЯ

Беларусь 1

07.25 «Дважды в одну реку». Худ. фильм.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.40, 23.55 «Сваты-4». Сериал.
10.50 «О еде!».
11.25 «XXL WOMAN TV».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 «Зона Х». Итоги недели».
13.10 «Коробка передач».
13.50 «Художники Парижской школы. Уроженцы Беларуси».
14.25 «Диалоги о цивилизации».
15.15 «Твой город».
15.30 «Славянский базар» в Витебске-2014». Дневник.
15.55 «Звездная жизнь».
16.55 «В августе 44-го». Худ. фильм.
19.05 «Искушение». Худ.фильм.
20.40 «Навіны надвор'я».
21.00 «Главный эфир».
21.50 Футбол. Чемпионат мира. Южная Корея—Алжир. Прямая трансляция.

Беларусь 2

07.20 Мультфильм.
07.50 «Русалочка». Худ.фильм.
09.20 «Завтра — это мы!».
09.50, 16.45, 21.55 «Тэлебарометр».
09.55 «Два с половиной повара. Открытая кухня».
10.25 «Стиль-бюро».
11.00 «Автобаттл».
11.40, 23.40 «В бой идут одни «старики». Худ.фильм.
13.25 «Снайпер-2: Тунгус». Худ. фильм.
17.20 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
18.00 «Суперлото».
18.50 Футбол. Чемпионат мира. Бельгия—Россия. Прямая трансляция.
20.55 «Время футбола. Рио-2014».
21.45 «Спортлото 5 из 36».
21.50 «КЕНО».
22.00 «Эдуард Артемьев. Музыка поколений».

Беларусь 3

08.00, 12.35, 14.55, 21.05, 00.50 «Калейдаскоп».
08.10 «У чэрвені 41-га». Маст. фільм.
11.40 «Нябачны фронт».
12.45 «Залаты Віцязь. Мікалай Бурляеў».
13.45 «Л.Ван Бетховен. Сімфонія №9 рэ-мінор».
15.05 «Камертон».
15.30 «Жывыя сведкі леднікоў».
16.15 «Шляхамі Адама Міцкевіча».
16.35 «Наперад у мінулае».
17.00 «Пра Віцю, пра Машу і марскую пяхоту». Маст.фільм.
18.05, 22.55 «Культпрасвет».
18.35 «Трайны крыж». Маст.фільм.
20.45 «Калыханка».
21.15 «Песні ваенных гадоў». Канцэрт.
23.20 «Апошні шанц». Спектакль.

Беларусь 5

07.50, 15.10 Футбол. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
08.20 Футбол. Чемпионат мира. Аргентина—Иран.
10.10 Футбол. Чемпионат мира. Германия—Гана.
12.05 Футбол. Чемпионат мира. Нигерия—Босния и Герцеговина.
13.55, 15.40, 20.55 Пляжный футбол.
16.55, 18.55 Футбол. Чемпионат Беларуси.
21.45 Гандбол. Чемпионат мира-2015. Плей-офф.
23.00 Футбол. Чемпионат мира. Бельгия—Россия.
00.55, 04.55 Футбол. Чемпионат мира. США—Португалия.
03.00 Футбол. Чемпионат мира. Южная Корея—Алжир.

ОНТ

07.00 «Воскресное утро».
08.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
09.05 «Воскресная проповедь».
09.20 «Пока все дома».
10.10 «Знак беды». Худ.фильм.
12.50 «Города-герои. Тула».
13.50, 16.20 «Война и мифы».
16.15 «Новости спорта».
20.00 «Контуры».
21.05 «В тумане». Худ.фильм.
23.25 «Обратная сторона полуночи». Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00, 12.30 «Привет с фронта». Худ.фильм.
08.15 «Мы из будущего». Худ. фильм.
10.10 «Сам себе режиссер».
11.00, 14.00, 22.00 «Вести».
11.15 «Смехопанорама».
11.45 «В мире животных».
12.20 Мультфильм.
14.15 «Мосфильм». 90 шагов».
14.30 «Моя планета».
14.45 «Свадебный генерал».
15.35 «Третьего не дано». Худ. фильм.
18.45 «Задания особой важности. «Операция «Тайфун». Сериал.
23.55 «Воскресный вечер».

НТВ-Беларусь

06.25 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
08.20 «Медицинские тайны».
08.50 «Их нравы».
09.25 «Едим дома!».
10.20 «Первая передача».
10.50 «Чудо техники».
11.20 «Поедем, поедим!».
11.55 «Дачный ответ».
13.20 «Дело темное».
14.15, 16.15 «УГРО-5». Сериал.
18.00 «И снова здравствуйте!».
18.25 «Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю».
19.50 «Белый человек». Сериал.
23.20 «Школа злословия».

СТВ

06.05 «22 июня. Ровно в 4 часа...». Худ.фильм.
07.50 «Вокруг света за 80 дней». Худ.фильм.
10.00, 17.50 «Автопанорама».
10.30 «Тайны мира».
11.30 «Большой завтрак».
12.10 «Здравствуйте, доктор!».
12.45 «Сын полка». Худ.фильм.
14.10 «Территория заблуждений».
16.00 «Центральный регион».
16.30 «24 часа».
16.50 «Четыре свадьбы».
18.20 «На том же месте в тот же час».
19.30 «Неделя».
20.40 «Пойти и не вернуться». Худ. фильм.
22.10 «Великие тайны времени».
00.40 «Любовь». Худ.фильм.

Мир

05.00 «С любимыми не расставайтесь». Худ.фильм.
06.20 Мультфильмы.
07.40 «Земля и небо».
08.05 «Знаем русский».
09.00, 15.00 «Новости Содружества».
09.10 «Приключения Македонской».
09.20, 04.20 «С миру по нитке».
09.45, 01.05 «Долг превыше всего». Худ.фильм.
12.55 «Как важно быть серьезным». Худ.фильм.
14.35 «МосГорСмех».
15.10, 21.00 «Хиромант». Сериал.
20.00 «Вместе».
21.35 «Живи и помни». Худ.фильм.
23.25 «Жестокость». Худ.фильм.

Белсат

07.00 «Аб'ектыў».
07.15, 12.00 «Казкі для дзетак».
07.50, 12.40 «Таямніца Сагалі». Серыял.
08.15 «Зона «Свабоды».
08.55 «Хто ёсць кім?: «Ігар Неўпакоеў».
09.10 «Беларусы ў Польшчы».
09.25 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
09.55 «Mad Men. Утрапёныя». Серыял.
10.40 «Чаму дэмакратыя? «Таксі ў цемру».
11.35 «Аўтастопам па Беларусі: шляхецкія маёнткі».
11.50 «Моўнік».
13.05 «Сага старадаўняй пушчы». Дак.серыял.
14.00 «Пошук Мазэпы». Дак.фільм.
14.50 «Прыстань». Серыял.
15.30, 00.40 «МакраФон»: Канцэрт «Іх N.R.M. — іх «Мроя».
16.30 «2 бубачкі». Маст.фільм.
18.05 «Лінія Сталіна. Гонар ці ганьба?». Дак.фільм.
18.35 «Гарадзенскія вандроўкі Станіслава Пачобута».
18.45 «Калыханка для самых маленькіх».
18.55 «Побач з намі».
19.10 «Дэмакратыя. Год нулявы». Дак.фільм.
20.05 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
20.15 «Глыбоцкая змова». Дак.фільм.
21.00 «Размовы эксперта».
21.15 «Мілаш Форман: Тое, што цябе не забівае...». Дак.фільм.
22.55 «Зграя». Серыял.
23.55 «Глыбокая вада». Серыял.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Азаранка вяртаецца

Беларуская тэнісістка Вікторыя Азаранка не гуляла на афіцыйных турнірах тры месяцы, але зараз вяртаецца на корт.

Былая першая ракетка свету заявіла, што будзе ўдзельнічаць у турніры ў брытанскім Істбарне, які пройдзе з 14 па 21 чэрвеня. Гэта такая своеасаблівая падрыхтоўка да Уімблдона.

«Я гуляла ў Істбарне ўсяго тры разы і заўсёды атрымлівала асалоду ад удзелу, — прыводзіць словы Азаранкі афіцыйны сайт турніра. — *Там травяныя корты сусветнага класа, якія дазваляць мне ідэальна падрыхтавацца да Уімблдона».*

Нагадаем, што беларуская тэнісістка не гуляла на афіцыйных турнірах з пачатку сакавіка — перашкаджалі праблемы са здароўем.

Да таго ж у СМІ з'явілася інфар-мацыя, што Вікторыя разарвала адносіны са сваім бойфрэндам Рэдфу, хоць напярэдадні многія крыніцы ўжо заяўлялі ледзь не аб вяселлі.

Ці ачомалася беларуская спартсменка ад фізічных і душэўных траўм? Аб гэтым мы даведаемся ўжо ў бліжэйшы час...

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

14—22 чэрвеня

МІНСК

ТЭАТРЫ

Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы
15 — «Людзі на балоце».
19 — «Старамодная камедыя».
20 — «Вечар».
22 — «Паўлінка».
Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі
16 — «Нямое каханне», «Фінт-Круазэ».
17 — «Адамавы жарты».
18 — «Дзённік паэта».
19 — «Ліфт».
20 — Тэатральны вояж «Тэатро», «Французскій вуаяж».
21 — «Эмігранты».
Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета
15 — «Кармен».
16 — «Спартак», «Толькі шчасце кахання».
17 — «Травиата».
18 — «Кармина Бурана», «Кармен-сюита».
19 — «Алеко», »Болеро».
20, 22 — Вечары Вялікага тэатра ў замку Радзівілаў.
21 — Вечары Вялікага тэатра ў замку Радзівілаў. «З Ойчам адвечным».
Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя М.Горкага
14 — «Пойманный сетью».
15 — «Уходил супруг от супруги».
17 — «Записки усталого романтика».
18 — «Ниночка».
19 — «Проделки Ханумы».
20 — «Распутник».
21 — «Пане Коханку».
22 — «Дева и смерть».
Тэатр-студыя кінаакцёра
14, 15 — «Пигмалион».
17 — «Хто смяецца апошнім».
18, 19, 20 — «Легкой жизни никто не обещал».
21, 22 — «...Забыть Герострата!».
Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр
15 — «Подлинная история поручика Ржевского».
18 — «Сильва».
19 — «Летучая мышь».
20 — «Мистер Икс».
22 — «Голубая камея».
Новы тэатр
15 — Гала-канцэрт 5-га Міжнароднага фестывалю трайбл-культуры.
17 — «Не бойся быть счастливым».
18 — «Яблочный пирог».
19 — «Не все коту масленица».
Тэатр юнага гледача
17, 18 — «Тры парсючкі».
19, 20 — «Царэўна Жабка».
Беларускі дзяржаўны тэатр лялек
14 — «Мойдодыр».
15 — «Красная Шапочка».
22 — «Морозко».
Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр
16 — «Имел бы я златые горы...».
17 — «Любовь втроем».
18 — «Тойбеле и ее демон».
19 — «Варшавская мелодия».
Маладзёжны тэатр эстрады
17 — Шоу «Аллюр» з праграмай «На біс!».
18, 19 — Закрыццё сезона. Гала-канцэрт.
20 — «Азбука рока».
Сучасны мастацкі тэатр
16 — «Пора По Парам».
22 — «Просто Карлсон».

КАНЦЭРТЫ

Белдзяржфілармонія
19 — Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр, Дзяржаўная акадэмічная харавая капэла Рэспублікі Беларусь імя Р.Шырмы. Саліст — **Пітэр Донахау** фартэпіяна (Вялікабрытанія).
Малая зала
18 — Вечар фартэпіяннай музыкі. Лаўрэат міжнародных конкурсаў **Марына Рамейка.**

БРЭСТ

Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы
15 — «Двое».
18 — «Мой бедный Марат».
22 — «Вечно живые».
Брэсцкі абласны тэатр лялек
15 — «Золотой цыпленок».
22 — «Али-Баба и сорок разбойников».

ВІЦЕБСК

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Якуба Коласа
15, 16 — «Летучая мышь».
17, 18 — «Баядера».
19 — «Ён. Яна. Акно. Нябожчык».
«Лялька»
14, 15, 16, 17 — «Жыў-быў Заяц».
18 — «Прынцэса і Свінапас».
20, 21 — «Кветачка-вясёлка».
22 — «Цудоўная скрыня з зялёным гарошкам».

ГОМЕЛЬ

Гомельскі гарадскі маладзёжны тэатр
17 — «Мой легионер».
18 — «Сыграй это еще раз, Сэм».
19 — «Ужин с дураком».
Гомельскі абласны драматычны тэатр
14 — «Пост скриптум. PS».
15, 16 — «Как Настенька чуть Кикиморой не стала».
16, 17 — «Пикничок».
Гомельскі тэатр лялек
15 — «Дюймовочка».
22 — «Веселые медвежата».

ГРОДНА

Гродзенскі абласны драматычны тэатр
14 — «Камедыя пра нешчаслівага селяніна...».
15 — «Оранжевый ежик», «За двума зайцамі».
18 — «Ночь Гельвера».
19 — «Эти свободные бабочки».
21 — «По-французски о любви...».
22 — «Тряпичная кукла» , «Монолог».

МАГІЛЁЎ

Магілёўскі абласны драматычны тэатр
17 — «Жалобы влюбленных», «Мужчина к празднику».
18 — «Пижама для шестерых».
19 — «Сильвия».
20 — Творчы вечар **Аляксандра П'янзіна**.
Магілёўскі тэатр лялек
14 — «Приключения Джека Воробья».
17 — «Белоснежка и гномы».
21 — «Снежный цветок».

УСМІХНІЦЕСЯ...

На ўступным іспыце студэнт Кавалеўскі нечакана для сябе выцягнуў ваенны білет.

***

Жанчына заходзіць у аптэку і пытаецца:
— Падкажыце, што лепш купіць мужу: валідол або валяр'янку?
— А дыягназ які?
— Басаножкі за 5 мільёнаў рублёў.

***

Жанчына на споведзі:
— Бацюшка! Дайце мне дазвол на развод з мужам!
— А ў чым справа, дачка мая?
— П'е! Не працуе! Мяне б'е!
— А што ж ты за такога замуж пайшла?
— Дурніца была!
— Вось бачыш, а ён цябе, дурніцу, замуж узяў.

***

І вы яшчэ пытаецеся: чаму няма мяса? Ды таму, што свінні выйшлі ў людзі, каровы выйшлі замуж, казлы ажаніліся, бараны абаранілі дысертацыю і кіруюць краінай, а куры здохлі ад смеху!

***

Таблічка ў паліклініцы:
«Кніга скаргаў і прапаноў знаходзіцца ў кабінеце псіхіятра».

***

— Вы рэнтгенолаг?
— Так, я вас слухаю!
— Доктар, паглядзіце, у мяне дзесьці ў жываце павінна быць залатая лыжка. Я праглынуў яе чатыры месяцы таму.
— І толькі цяпер прыйшлі да мяне?!
— Раней я не меў патрэбы. Інфляцыя замучыла, доктар!

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а.
Прыёмная:
тэл. (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286609, 3286906
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

9 772071 964000 14045

Падпісныя індэксы: **63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,**
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, правы ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 12.06.2014 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 26500 экз. Заказ №2335.